

Ethisch fondsenwerven, meer dan de moeite waard

1996 – 2026

**Een verhaal van 30 jaar
van feiten, cijfers, mensen en anekdoten**

Op 25 juni 1996 werd de **Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF-AERF) vzw** in het Brussels Perscentrum IPC voorgesteld aan enkele journalisten.

De vzw VEF - AERF asbl was op 6 juni officieel opgericht door vertegenwoordigers van 19 verenigingen en stichtingen: Amnesty International Belgique Francophone, Amnesty International Vlaanderen, Belgisch Comité voor UNICEF, Belgische Cardiologische Liga, Belgische MS-Liga – Vlaamse Gemeenschap, Caritas Internationaal Hulpbetoon, Centre National de Coopération au Développement, Damiaanactie, Handicap International, Ligue Belge de la Sclérose en Plaques - Communauté française, Ligue Nationale Belge de la Sclérose en Plaques, Oeuvres Sociales et Educatives des Jésuites au Tiers Monde, Opération 48.81.00, Oxfam-Solidariteit, Rode Kruis Vlaanderen, Service Arc-en-Ciel, Vereniging voor Kankerbestrijding, Vredeseilanden.

In oktober 2024 werd de naam ingekort tot **Ethische Fondsenwerking (RE-EF) vzw** en werd het werkveld uitgebreid tot **ethiek, transparantie en goed bestuur**, gekoppeld aan een nieuw label.

Wat volgt is een herwerkte en geactualiseerde versie van “VEF 1996 – 2021 : Een verhaal van feiten en cijfers, mensen en idealen”.

Dit historisch overzicht wordt voor het eerst verspreid op 25 juni 2026 in Leuven tijdens de **Dag van de Fondsenwerver**.
Met een knipoog naar onze partner.

Over de kracht van ethische fondsenwerving

Erik Todts, voorzitter (1996-2006 & sedert 2019)

Ethische regels zijn niet universeel geldig en toepasbaar. Ethiek behelst normering - meestal zelf-normering - binnen een bepaald kader of groep. Deontologie of beroepsethiek is in ons kader wellicht een juistere term. Overigens heette de eerste Code van de ethische fondsenwerving van de VEF, de 'Deontologische Code.'

Defensieve start

De Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF) vzw werd opgericht in juni 1996, maar bouwde voort op een 'Handvest van ethische fondsenwerving' [1], uitgewerkt tussen 1989 en 1991 door het **Platform inzake fondsenwervingsethiek** (Greenpeace, Amnesty International Belgique Francophone, Oxfam-België en de Vereniging tegen Kanker, atypisch in dit gezelschap, maar met Jean-Marie Pierlot wel de echte initiatiefnemer). De motivatie was nogal **negatief** van aard : opkomen tegen Direct Social Communications (DSC), vooral m.b.t. de stijl van hun direct mailbrieven en het verdienmodel zelf (dat toen deels draaide op een percentage van het ingezamelde bedrag).

Zowel in het eerste handvest als later in de Ethische Code, werd een hoofdstuk gewijd aan 'de kwaliteit van beelden en boodschappen'. De inspiratie kwam grotendeels van de 'Code van beelden en boodschappen' van de NGO's voor ontwikkelingssamenwerking op Europees niveau, opgesteld onder impuls van de dienst educatie van 11.11.11.. Eigenlijk was dit een uiting van **wantrouwen** tegen nieuwe vormen van fondsenwervingscommunicatie, zoals toen nog opgezet door Artsen zonder Grenzen, waarbij steun gevraagd wordt zonder te wijzen op de oorzaken van armoede en onderontwikkeling... Overigens werden (en worden) klachten i.v.m. dit hoofdstuk door de Jury voor Ethische Praktijken in de Reclame JEP behandeld.

In 1993 diende de PSC een wetsvoorstel in m.b.t. het 'beroep op de vrijgevigheid van de bevolking', gericht op transparantie en controle van een ruimere groep dan vergund voor het fiscaal attest. Het voorstel werd weliswaar afgekraakt door de Raad van State, maar was voldoende ingrijpend om een alarmsignaal te laten afgaan in de sector : dit soort overheidsbemoediging moeten we proberen voorkomen. **Zelfregulering** leek een goede piste.

Toen de VEF in 1996 in de laatste fase van haar oprichting was, barstte in Frankrijk een schandaal uit bij l'ARC, de één van de voornaamste kankerbestrijdingsorganisaties en fondsenwerfers in het land. Bij de Vereniging tegen Kanker vreesde men de terugslag in ons land, zodat de opdracht van de VEF nu ook een **defensief** karakter kreeg : schandalen vermijden.

Bij haar oprichting werd de VEF dus vooral gedreven door preventieve en defensieve motieven.

[1] Zie Bijlage B.

“Open rekeningen boeken vertrouwen”

Begin jaren 2000 werden Code en Intern Reglement herwerkt, verdiept en verfijnd. De voornaamste vernieuwing was de invoering van **Recht op informatie** van ‘de rechthebbenden’ (schenkers, personeel en vrijwilligers) en een **Informatieplicht** voor de leden, vooral met betrekking tot de financiële transparantie. Hoeveel middelen worden geïnvesteerd in fondsenwerving of kosten voor algemeen beheer en voor welk resultaat? Hoeveel van de middelen gaan uiteindelijk naar het statutair doel? Doen gelijkaardige organisaties het beter of minder goed?

Met als basisfilosofie: **“De schenker moet met kennis van zaken een gift kunnen doen”**.

Dit betekende onder andere:

- dat schenkers jaarlijks en ongevraagd **basisinformatie** moeten ontvangen, hetgeen kort daarna een standaardoverzicht werd onder de vorm van de ‘Synthesetabel’;
- dat schenkers **bijkomende vragen** mogen stellen, maar dat niet op elke vraag moet geantwoord worden (een lid van een AV heeft andere en meer rechten op informatie dan een schenker);
- het gaat om transparantie en toelichtingen, **niet om normering**, de schenker moet zelf conclusies (kunnen) trekken.

Bij het eerste VEF-Congres in 2006 duikt het woord ‘**vertrouwen**’ op als thema: “Open rekeningen boeken vertrouwen”. Overigens trok de filosoof Axel Gosseries (Chair Hoover, UCL), tijdens dat congres de aandacht op het mogelijk **contraproductief effect** van ‘onethische fondsenwerving’. Daar waar de eerste versies van de Ethische Code op een aantal punten nogal **moraliserend** waren en voorwerp van **subjectieve** interpretaties van wat ethisch aanvaardbaar was of niet, versterkte de insteek van Gosseries een **verschuiving** – die aan de gang was – **naar het effect van ethiek en transparantie op de resultaten van fondsenwerving en vrijgevigheid, en naar positieve waarden**.

Het doel van de zelfregulering van de VEF kreeg in de Ethische Code een andere invulling: **het vertrouwen van de schenkers winnen en versterken en aldus de vrijgevigheid van de bevolking aanmoedigen**.

Directe Dialoog : ethisch werven is lonend

Inpikkend op het stijgend belang van de Directe Dialoog als wervingsmethode – en met de komst van commerciële agentschappen -, faciliteerde de VEF in 2005 de opstelling van het **Handvest van de Directe Dialoog**. Dat handvest had (en heeft) nog steeds een defensieve ondertoon: bescherming van de reputatie en schandalen vermijden, de uitschuiver van één organisatie kan een negatieve impact hebben op de hele sector.

Maar daarnaast doken ook **positieve termen** op: *onze ambassadeurs; wij komen op voor waarden; voor het maatschappelijk belang; wij respecteren...; gezamenlijke verantwoordelijkheid*.

De mooie intenties van het Handvest en de praktijk op het terrein durfden wel eens te verschillen. Zo botste de druk om **snelle winst** te boeken, op respect voor sommige regels, zoals rond resultaatgebonden facturatie en verloning en rond het betalen van bonussen. Deze conflicten kwamen en komen nog steeds op tafel tijdens het halfjaarlijks overleg en soms leidt dat tot het bijsturen van de regels, zowel strikter als soepeler.

Het zou duren tot oktober 2019, wanneer Pano in een undercover reportage een aantal pijnpunten van de werving bloot legde, alvorens het belang en de noodzaak van meer ingrijpende wijzigingen duidelijk werd. Tijdens de maanden daarop kwamen de verenigingen samen met de agentschappen tot een akkoord om meer in te zetten op kwaliteit, duurzaamheid en de opleiding en omkadering van de wervers. Aan het Intern reglement van RE-EF werd een Avenant voor DD toegevoegd, zodat afspraken en regels ook bindend werden voor leden en ondertekenaars.

De Belgische ‘markt’ van de Directe Dialoog is één van de meest gezonde en rendabele in Europa en dat is deels te danken aan RE-EF en het DD-Handvest. **Dit betekent dat een ethischere aanpak van fondsenwerving niet in de weg staat van winst en rentabiliteit.** Omgekeerd leidt het streven naar snelle winst en grote volumes vrijwel altijd tot hoge uitvalpercentages, dus zwakkere rendementen.

Het RE-EF-label : wat het wel en niet betekent

Het is algemeen geweten dat vrijwel niemand blijft stilstaan bij de aanwezigheid van kwaliteitslabels, maar NGO's – net als bedrijven – kunnen het zich niet permitteren er geen te hebben, vooral als zich een probleem voordoet... De waarde van een ‘ethisch label voor fondsenwerving’ lijkt dan ook nogal **relatief**: potentiële schenkers zullen zelden eerst nagaan of een goed doel het RE-EF-label draagt, alvorens een gift te doen. Evenmin is het zeker dat, omwille van het label, een schenker vaker of meer zal bijdragen.

Labels kunnen toegekend worden volgens zeer diverse procedures en normen en daarop al dan niet streng gecontroleerd worden. Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) in Nederland bijvoorbeeld, is zelf erkend als certificator volgens ISO-normen. Dit geeft aan de erkenning en controle voor het CBF-keurmerk een ander gewicht dan het RE-EF-label.

Bij ons gaat het om zelfregulering en zelfcontrole. Het label wordt toegekend door een vereniging, Ethische Fondsenwerving vzw, waartoe zo'n 125 fondsenwervende organisaties zich als lid hebben aangesloten. Alle codes, handvesten en reglementen moeten door de algemene ledenvergadering aanvaard worden. Erkenning en controle bij RE-EF berusten op **interne organen**, quasi volledig bestaande uit vrijwilligers (wat niet betekent ‘amateurs’), overwegend gebaseerd op de waardering van **het engagement** van de leden.

Sedert 2023 omvat dat engagement **ethiek, financiële transparantie en goed bestuur**. Hiermee werd resoluut gekozen voor een positieve insteek. Uiteindelijk beogen wij **de promotie van kwaliteit en duurzaamheid van de fondsenwerving, met het oog het verzekeren van de werking voor het maatschappelijk belang.**

Het RE-EF-label is vandaag eigenlijk de uitdrukking van het behoren tot een gemeenschap, het delen van een cultuur, die gericht is op vertrouwen, kwaliteit en duurzaamheid.

Voor de segmenten van onze bevolking, die zelden of nooit geven, niet vertrouwd zijn met fondsenwervende organisaties en soms uitgesproken blijik geven van wantrouwen, is een ethische code van geen enkel belang.

Het segment van geregelde schenkers (minder dan 30% van de huishoudens) kent relatief goed de fondsenwervende organisaties en heeft er vertrouwen in. **Zonder expliciet rekening te houden met de aanwezigheid van het RE-EF-label, zijn deze schenkers wellicht wel deelgenoten van onze gemeenschap en van onze cultuur. Onze inspanningen naar deze groep toe van de bevolking zijn dan ook lonend.**

Leuven, 25/06/2026

De voorgeschiedenis

Het ‘**Platform inzake fondsenwervingsethiek**’ kwam tussen 1989 en 1991 geregeld samen bij Oxfam-België in Elsene, af en toe vervoegd door - in totaal - een dertigtal geïnteresseerde organisaties. Wanneer na twee jaar eindelijk een akkoord werd bereikt over een Handvest, viel het proces evenwel stil.

Tijdens de zitting 1991-1992 van de Kamer van Volksvertegenwoordigers legde Denis Grimberghs (PSC) een wetsvoorstel neer *“tot regeling van het beroep op de vrijgevigheid van de bevolking”*. Het voorstel beoogde, met de beste bedoelingen, een toelatingsbeleid door de minister van Binnenlandse Zaken, dat evenwel niet erg werkbaar leek. Grimberghs nam de term “vrijgevigheid van de bevolking” over van een eerder wetsvoorstel. Het voorstel werd door de Raad van State afgekraakt op basis van de Grondwet, rond punten die later ook nog belangrijk zullen blijken. Zo werden collectes in een religieuze context uitgesloten van elke regelgeving omwille van de godsdienstvrijheid. Evenmin mocht de toelating voor oproepen tot vrijgevigheid van de bevolking niet worden voorbehouden aan organisaties met formele rechtspersoonlijkheid, vermits de vrijheid van vereniging gewaarborgd is zonder deze voorwaarde.

Het kabinet Tobback (SP) had een interministeriële werkgroep geïnstalleerd rond het wetsvoorstel van Denis Grimberghs, en niemand uit de sector was betrokken. Luk Henkinbrant, directeur van Amnesty International Belgique Francophone, en Erik Todts slaagden erin aan de vergadering deel te nemen als vertegenwoordigers van het Platform. Zij vestigden de aandacht op het feit dat bepaalde modaliteiten in het wetsvoorstel niet erg realistisch waren, in dezelfde zin als de Raad van State gesteld had: *“Zo lijkt het onmogelijk om, vooraleer het beroep op de vrijgevigheid plaatsheeft, te beoordelen of “redelijkerwijs” kan worden aangenomen dat de actie ten minste het vijfvoud van de kosten zal opbrengen, terwijl men op dat tijdstip per definitie slechts over erg vage beoordelingsfactoren beschikt ?”*

Het wetsvoorstel stierf een zoete dood, maar niet zonder een aantal leerpunten na te laten.

Rond diezelfde tijd (1993) legde Minister Maystadt (PSC) aan de organisaties die fiscale attesten uitreikten, eenzijdig de verplichting op om het Nationaal Nummer van elke schenker op te nemen in de over te dragen gegevens. De fiscale administratie wilde immers vanaf 1994 Belgotax [2] uitrollen voor automatisering van de gegevensinvoer. Voor de identificatie van de burgers/belastingplichtigen zou het NN gebruikt worden. Toen dat publiek werd, ontstond meteen verwarring en zelfs paniek onder de schenkers en veel weerstand vanuit de sector. Het Platform inzake fondsenwervingsethiek werd plots nuttig als woordvoerder namens de sector. De maatregel werd vrij snel met enkele maanden uitgesteld. Intussen hadden Artsen zonder Grenzen, Amnesty International, de Vereniging voor Kankerbestrijding en Greenpeace een advocatenkantoor ingeschakeld en een procedure ingezet bij de Commissie voor de Bescherming van de Private Levenssfeer. Na negatief advies van deze Privacycommissie, werd de maatregel door de minister ingetrokken [3].

In 1993 kwam er dan een voorstel om een ethisch platform op te zetten, geïnspireerd door het Franse ‘Comité de la Charte’. Het voorstel was ondertekend door een tiental verenigingen, meestal klanten van DSC. Onder hen waren Karel Claes (DSC), Koen Van den Broeck (Handicap International), Philippe Andrienne (Arc-en-Ciel) en Pierre Scheuer (NGO van de Franstalige Jezuïeten) [4]. Bij het Platform waren Philippe Hensmans (Amnesty International) en Jean-Marie Pierlot (Vereniging voor Kankerbestrijding) inmiddels ook naar voren gekomen.

[2] Later Belcotax genoemd of Belcotax-on-Web (BOW). Deze informatisering moest Tax-on-Web mee mogelijk maken.

[3] Ruim 10 jaar later voerde Belcotax de elektronische invoer van gegevens in verband met giften stap-voor-stap in, na testen om de herkenning zo groot mogelijk te maken, maar zonder gebruik van het NN. Eind 2023 legde de wetgever de verenigingen dan toch de verplichting op het NN op te vragen om bij de fiscale fiches te voegen.

[4] Père/Pierre Scheuer was de financiële verantwoordelijke van de Franstalige Jezuïetenprovincie. In 1999 werd hij rector van de Universiteit van Namen. Na zijn pensioen ging hij leven in Libanon, dat hij zeer goed kende.

Er werd overeengekomen om een gezamenlijke doorstart te maken en om een dispositief voor zelfregulering uit te bouwen rond een ledenvereniging, een deontologische code en een controleorganisme. Het bestaande Handvest van het Platform kon als basis dienen. Belangenverdediging van de sector werd mee opgenomen in de doelstellingen. Een voorstel om een vereniging op te zetten met vertegenwoordigers van fondsenwervende verenigingen, van de overheid en van onafhankelijke derden (geïnspireerd door een erkenningscommissie die Grimberghs voor ogen had), werd niet weerhouden.

Na verkennende gesprekken werd beslist om met een tiental organisaties verder te werken aan een raamwerk voor een nieuwe vereniging, alvorens het initiatief open te trekken. Na twee jaar voorbereiding had een groep van 16 organisaties een akkoord bereikt over statuten van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving, een Deontologische Code en een summier Huishoudelijk Reglement. Enkele organisaties die betrokken waren bij de voorbereiding, haakten af voor de oprichting zelf [5].

Op 6 juni 1996 werd de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving als vzw formeel opgericht en op 15 augustus werden de statuten in het Staatsblad gepubliceerd.

De eerste Raad van bestuur bestond uit Erik Todts (voorzitter), Philippe Hensmans (ondervoorzitter), Michel Scheuer (secretaris), Luc Heymans (schatbewaarder) [6], Tuur Hoste [7] en Jean-Pierre Willaert.

Een start met hindernissen

De jonge vereniging kwam meteen in onrustig vaarwater terecht. Op 2 oktober 1996 werd klacht neergelegd bij de VEF voor het vermeend opschonen van rekeningen door een lidorganisatie.

Het Toezichtcomité, het VEF-orgaan dat de klachten moest behandelen, was evenwel nog niet samengesteld. In afwachting opende de Raad van Bestuur de instructie van de klacht. De beklagde partij kwam meteen krachtig uit de hoek door een advocaat Marc Uyttendaele als raadsman aan te stellen. Na diens ‘indrukwekkende’ tussenkomst besliste de Raad van Bestuur om de procedure voorlopig op te schorten.

Het duurde tot in de zomer van 1997 alvorens de klacht bij minnelijke schikking kon afgesloten worden, dankzij de wijsheid en de ervaring van Pierre Ralet, net aangewezen als voorzitter van het Toezichtcomité. Het allereerste Toezichtcomité bestond, naast Pierre Ralet, uit prof. François Rigaux [8], Marc Van der Stock (Rode Kruis Vlaanderen) [9] en Guido Ryckmans (vrijwilliger bij Amnesty International Vlaanderen).

[5] Waaronder Artsen zonder Grenzen, die kritiek kregen op hun fondsenwervende boodschappen en zich allicht niet helemaal welkom voelden. Artsen zonder Grenzen is in 2008 lid geworden van de VEF. De Voedselbanken trokken zich eveneens terug, uit vrees toch teveel hinder te ondervinden voor hun direct mailprogramma's.

[6] Luc Heymans, die Erik Todts als voorzitter had voorgeteld, zou ook de voorzitter van het Toezichtcomité aanbrengen : Pierre Ralet (†). Wanneer Luc kort daarna Caritas Internationaal verliet, stapte hij over van het Bestuur naar het Toezichtcomité.

[7] Tuur Hoste (†) was bestuurder van 1996 tot 2001 en lid van het Toezichtcomité van 2002 tot 2009.

[8] François Rigaux (†) bleef actief in het Toezichtcomité tot 2008.

[9] Later nam Wim Coumans, zijn opvolger als algemeen directeur bij Rode Kruis, het mandaat over.

Pierre Ralet (1932-2014)

Toen Pierre in 1997 aan ons werd voorgesteld, had hij zijn professionele loopbaan net afgesloten. Hij bleek, onder andere, de man te zijn achter de succesvolle *Gouden Gids*. Hij was nog steeds een autoriteit in de wereld van de Direct Marketing en de publiciteit, met een formidabel netwerk, dat hij bij herhaling voor de VEF heeft aangesproken. Met de vzw Upsilon en zijn medewerkster Simone Bronitz, stelde hij zijn ervaring ten dienste van verenigingen die zich geen commerciële consultant konden of wilden veroorloven.

Met Pierre klikte het meteen. Als voorzitter van het Toezichtcomité kwam hij snel tot een eervolle afhandeling van de eerste, delicate klacht bij de VEF. In juni 1997 konden hij

Jean-Claude Dastot, Secretaris-Generaal van de JEP overtuigen een samenwerkingsakkoord te sluiten [10]. In 2002 verliet Pierre het Toezichtcomité om gecoöpteerd bestuurder te worden. Jean 't Kint, die lid was geweest van de Raad van bestuur, nam de voorzittersrol van het Toezichtcomité over.

Pierre was een bijzonder genereuze, loyale en geduldige persoonlijkheid. Geduldig, tot een bepaalde grens, daarover kon hij zich kwaad maken. Bij elk congres tussen 2006 en 2012 speelde hij een sleutelrol in de conceptualisering en de communicatie.

De nieuwe vzw-wet (2001) en het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (2019)

In 1999 was de Kamer begonnen aan een herziening van de vzw-wet van 1921, een monument in onze wetgeving. De VEF telde toen 70 leden die samen ongeveer een derde vertegenwoordigden van het totaal aan fiscaal aftrekbare giften. In 2000 slaagden we erin om ons te laten uitnodigen op een auditie door de Senaatscommissie Justitie over het wetsvoorstel. Onze tussenkomst spitste zich toe op het belang van **eerstelijnscontrole** binnen een vzw, door de leden in de Algemene Vergadering, met de vraag dat het aantal bestuurders minder dan de helft zou bedragen van het aantal leden en dat het aantal volmachten zou beperkt worden. Onze tussenkomst bevatte ook een bedenkingen en voorstellen die later zouden hernomen worden door de VEF (Contactgroep Giften, wetsvoorstel Nyssens,...).

Wij kregen een troostprijs : één lid meer dan het aantal bestuurders.

Ruim vijftien jaar later lanceerde de minister van Justitie Koen Geens (CD&V), een verregaande hervorming van het verenigingsrecht, met integratie in het nieuwe Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen (WVV, 2019). Het wetsontwerp was uitgewerkt door experts, nauwelijks onderworpen aan overleg met vertegenwoordigers van de verenigingen in ons land. Vennootschaps- en verenigingsrecht kwamen erg dicht bij mekaar te liggen. Het begrip “zonder winstoogmerk” betekent niet langer dat een vzw geen economische activiteiten mag opzetten die winst opleveren, maar dat winst niet mag uitgekeerd worden.

Vanuit VEF werd een kritische lezing gedaan en gedeeld met andere platformen uit het middenveld, maar wij slaagden er niet in om enige wijziging te bekomen. [11]

[10] Dit eerste akkoord bleef grotendeels dode letter. Het akkoord met JEP werd 20 jaar later hernieuwd, waardoor klachten in verband met de kwaliteit van beelden en boodschappen door de Jury worden behandeld op basis van de Code van de ethische fondsenwerving van RE-EF.

[11] Vanaf 2023 werd dit dossier opgenomen in het kader van de ImpactCoalitie, waartoe RE-EF eind 2021 de aanzet had gegeven.

Informatierecht & Informatieplicht

“De Ethische Code bevat mooie principes maar hoe deze in de praktijk brengen ? Een aantal organisaties zou hiervoor graag beschikken over een aantal bijkomende kapstukken, richtlijnen, praktijkvoorbeelden,...”.

En zo werd in 1999 een werkgroep opgezet rond financiële transparantie, waarin Luc Weyn (Netwerk Vlaanderen, nu Fairfin) en Roland Carette (financieel directeur bij de Federatie tegen Kanker) een prominente rol speelden.

Het concept van **Recht op informatie** voor ‘de rechthebbenden’ en de daarmee samenhangende **Informatieplicht** voor de leden, werden in de werkgroep ontwikkeld en in november 2000 door de Algemene Vergadering ingevoerd in het Intern Reglement. Basisprincipe : een aantal kerngetallen van de jaarrekeningen moeten jaarlijks aan alle rechthebbenden (schenkers, personeel en vrijwilligers) worden bezorgd, zonder dat deze daarom hoeven te vragen. Alle leden moeten jaarlijks een dossier neerleggen bij de VEF, om te bewijzen dat zij hun transparantieplichtingen hadden nagekomen.

In 2004 werd daaraan de **Synthesetabel** toegevoegd, bedoeld als een hulpmiddel voor de leden voor de presentatie van de kerncijfers aan de schenkers. Later kreeg de tabel een centrale plaats in de jaarlijkse rapportering. Tijdens de volgende jaren werd de Informatieplicht nauwgezet gecodificeerd en volledig geïntegreerd in het Intern Reglement.

De Contactgroep Giften (2001-2002)

Vanaf 1997 zat de VEF mee aan tafel met vertegenwoordigers van het Kabinet en de Administratie van Financiën, Artsen zonder Grenzen en de firma’s Sopres (gegevensbeheer) en DSC, rond een aantal - vooral technische - knelpunten in verband met de fiscale attesten. Op enkele weinig gevoelige punten volgde snel een positieve reactie. Andere dossiers, zoals de informatisering van de overdracht van gegevens, bleven aanslepen. Bovendien staken nieuwe problemen de kop op, waaronder enorme vertragingen bij de erkenning en verlenging van de toelatingen aan de verenigingen. Een brief van de VEF van september 1999 aan de minister van Financiën, Didier Reynders (PRL), bleef onbeantwoord.

Er volgden parlementaire vragen en eind december 1999 beloofde de minister aan volksvertegenwoordiger Karel Van Hoorebeke (VU) om een werkgroep op te zetten “teneinde de problemen in hun geheel te bespreken”. Maar het duurde nog meer dan een jaar alvorens er echt beweging in kwam.

Op 29 maart 2001 voerden enkele tientallen verenigingen actie aan de Financietoren in Brussel. In een open brief aan de minister beklagden zij zich over onaanvaardbare vertragingen in het afleveren van vergunningen voor fiscale attesten, over een overdreven fraudegevoeligheid bij de administratie en een onaangepaste en voorbijgestreefde reglementering.

**Mijnheer Reynders,
wij hebben er genoeg van te liegen om bestwil !**

**Oproep tot actie
in verband met de toelatingen voor fiscale attesten op giften**

- Tegen de onaanvaardbare vertraging op het afleveren van toelatingen
- En de overdreven fraudegevoeligheid tgo. de sector
- Voor aanpassingen van het wettelijk kader (exclusiviteitsclausule)
- **Wij zijn bereid mee te werken aan structurele oplossingen !**

Samenkomst van de sector op donderdag 29 maart - 9 u 30'
Financietoren, Kruidtuinlaan Brussel

ter ondersteuning van een delegatie naar het Ministerie

Kom met enkele mensen naar de afspraakplaats en zeg het voort !

Organisatie : VEF, in samenwerking met Coprogram, Acodev en Netwerk.

Een delegatie werd ontvangen door het Directiecomité van Financiën, dat toegaf zich goed bewust te zijn van de problemen. Er werd een spoedige hervorming aangekondigd, alsmede verdere regularisaties van aanvragen, onder andere van meer dan honderd culturele verenigingen [12]. Het structureel overleg waarnaar de actievoerders vroegen, werd toegezegd onder de vorm van een werkgroep waarin overheid, ambtenaren en verenigingen zouden betrokken worden.

Aldus ontstond de **Contactgroep Giften**, voorgezeten door Stany Quintens, directeur van Dienst I van de Administratie Ondernemings- en Inkomensfiscaliteit (AOIF), bijgestaan door Janfranco Piccin [13]. De eerste vergadering ging door op 22 juni 2001; enkel vertegenwoordigers van de organisaties en van de FOD Financiën waren daarop uitgenodigd [14]. Er werd besloten om de Contactgroep vanaf de volgende vergadering te verruimen met vertegenwoordigers van de voorgedijdepartementen van maatschappelijk welzijn en ontwikkelingssamenwerking, omdat de problemen zich vooral in die domeinen zouden situeren. Tussen juni 2001 en september 2002 hadden 27 vergaderingen plaats : de maandelijkse bijeenkomst van de Centrale Contactgroep en een vijftiental thematisch subgroepen.

In juni en oktober 2001 en maart 2002, organiseerde de VEF een open forum voor haar leden, waar een inventaris werd gemaakt van dringende problemen en knelpunten, een tussenstand meegedeeld en reacties genoteerd.

Op 21 oktober stelde minister Reynders het **Rapport van de Contactgroep Giften** voor aan de pers en aan de leden van de Commissie Financiën en Begroting...

Het duurde tot mei 2006 vooraleer de belangrijkste verworvenheden van de Contactgroep – en waarvoor de minister zijn principiële akkoord had gegeven – werden omgezet in de Omzendbrief nr. Ci.RH.26/567.400. Daarna volgden nog tot in 2014 wijzigingen in de wet en toepassingsbesluiten.

CONTACTGROEP – GIFTEN

RAPPORT

betreffende de erkenning van organisaties
met het oog op het uitreiken van attesten
voor de belastingaftrek van giften in geld

- 21 oktober 2002 -

PAS d'augmentation des droits de succession sur les legs aux a.s.b.l.

GEEN verhoging van successierechten op legaten aan v.z.w.'s

Successierechten in Brussel : een hinkstapsprong (2002-2019)

Guy Van Hengel (PVV), minister van Financiën en Begroting in de Brusselse Gewestregering, besloot na de zomer van 2002 om de successierechten voor verenigingen en stichtingen op te trekken van 8,8% naar... 25%. De reacties bleven niet uit en er vormde zich een 'Collectief voor het behoud van de 8,8% rechten op legaten aan vzw's', met nogal wat dierenbeschermingsorganisaties aan boord. Een belangrijk trekker was Daniel Peltzer, afgevaardigd-bestuurder van Association Belge des Paralysés (ABP). Daniel en VEF vonden mekaar meteen en ontmoetten op korte tijd ongeveer alle fractieleiders in het Brussels Parlement.

[12] De erkenning van culturele organisaties werd nog per KB toegekend, niet met een eenvoudig ministerieel besluit.

[13] De betekenis van de heren Quintens en Piccin voor de kwaliteit van de werkzaamheden en de degelijkheid van het Rapport kan niet genoeg onderstreept worden.

[14] Voor de VEF : Erik Todts, Luc Weyn (Netwerk Vlaanderen), Jean-Marie Piret (Arc-en-Ciel & AMADE), Roland Carette (Federatie tegen Kanker). Bijkomende vertegenwoordigers van de sector waren onder andere : Solange Orrego (Acodev), Alwin Loeckx (Coprogram), André Kiekens (Welzijnszorg), Patrick de Bucquois (CSPO).

Tijdens de plenaire zitting van 20 december 2002, wanneer het decreet moest goedgekeurd worden, zette Denis Grimberghs (PSC), vanuit de meerderheid, zijn schouders onder een compromis dat tenslotte aanvaard werd : verenigingen en stichtingen erkend voor aflevering van fiscale attesten, zouden 12,5% successierechten betalen in de plaats van 25%.

De ordonnantie van 2002 had evenwel geen einde gemaakt aan een discriminatie met stichtingen van openbaar nut, onderworpen aan een tarief van 6,6 %. In 2007 richtten de VEF en een aantal andere verenigingen [15] een vraag aan de Brusselse Gewestregering om alle privaatrechtelijke rechtspersonen zonder winstgevend oogmerk aan hetzelfde tarief te onderwerpen. Tevergeefs. [16]

Het VEF-Congres van 2014 zette de erfrechten in Brussel bovenaan de agenda. Na een aantal positieve contacten met Brusselse parlementsleden [17], legde Serge de Patoul (FDF) een ontwerp van ordonnantie neer dat een harmonisering van de tarieven moest mogelijk maken. Het voorstel werd door andere parlementsleden van meerderheid en oppositie gesteund en minister Guy Van Hengel liet verstaan dat hij zich zou neerleggen bij een parlementaire meerderheid. Het duurde echter nog tot de vooravond van de ontbinding van het Brussels Parlement, begin 2019, alvorens de Ordonnantie van de Patoul werd goedgekeurd. Hiermee zouden vzw's (erkend voor fiscale attesten !) en stichtingen van openbaar nut voortaan belast worden aan hetzelfde tarief van 7%.

Het Handvest voor Directe Dialog (sedert 2005)

De pioniers in ons land van de methode van 'directe dialoog' [18] voor de werving van schenkers, waren Amnesty International Belgique Francophone en Greenpeace. Vanaf 1997 gingen teams van jonge, betaalde krachten de baan op, op zoek naar permanente opdrachten van 75 à 100 BF per maand. Beide verenigingen werkten uitsluitend met eigen daartoe opgeleid personeel.

In 2003 werd Direct Dialogue Fundraising (DDF) NV opgericht als onderaannemer voor de werving voor een aantal verenigingen. De hoofdaandeelhouders waren te vinden in de Nederlandse groep Emolife. Drijvende kracht in België was Bruggeling Jan Rachels [19].

Toen in 2005 andere bedrijven op de Belgische DD-markt verschenen, werd het relatieve monopolie van DDF bedreigd. DDF stapte naar de VEF toe met een ontwerp van gedragscode, overgenomen van de Nederlandse wervingsbedrijven, met de bedoeling de concurrentie tot gezamenlijk afspraken te dwingen en 'hard selling' te vermijden.

[15] Onder impuls van Anne Vandebussche (Artsen zonder Grenzen). Tot en met de gelijkschakeling van de tarieven in 2019, is Anne hierop hardnekkig blijven doorwerken, vanaf 2014 in vruchtbare samenwerking met de VEF.

[16] Sommige (socialistische) volksvertegenwoordigers verdedigden de positieve discriminatie van stichtingen van openbaar nut, in de (foutieve) overtuiging dat zij overheidsinstellingen waren met publiekrechtelijk statuut.

[17] Waaronder Stefan Cornelis (OpenVLD), toen kabinetschef van Guy Van Hengel, Véronique Jamoulle (PS) en uiteraard Serge de Patoul (FDF).

[18] 'Direct Dialogue' (DD) of 'face-to-face' (f2f) : mensen worden aangesproken in de publieke ruimte (winkelstraten, grootwarenhuizen, aan de deur) door "ambassadeurs", doorgaans enthousiaste jongeren, die voor hun werk betaald worden. Zij vragen geen geld, maar wel een mandaat om voortaan maandelijks een vast bedrag te schenken aan een goed doel. Tot 2012 werd een 'permanente opdracht' getekend, nadien was dat een mandaat voor domiciliëring (SDD).

[19] Jan Rachels was actief in de beginjaren van Oxfam-Wereldwinkels, werkte jarenlang voor Greenpeace Merchandising. In 2008 richtte hij testament.be op. In 2012 legde DDF evenwel de boeken neer...

De Raad van Bestuur van de VEF verkoos evenwel om, samen met de leden, zelf een **Handvest voor Direct Dialogue** op te stellen, vanuit de eigenheid, visie en waarden van de verenigingen en beter aansluitend bij de Ethische Code.

Sedert 2006 wordt het Handvest tijdens een halfjaarlijks overleg geëvalueerd door de ondertekenaars en worden soms nieuwe afspraken gemaakt. Regelmatige planning van de wervingslocaties met alle betrokkenen, maakt deel uit van de verplichtingen. Vandaag gebruiken zo'n 25 organisaties in ons land de DD-methode, goed voor meer dan 120.000 nieuwe SDD-mandaten per jaar.

Philippe Hensmans

Philippe begon bij Amnesty International als persattaché en rechterhand van Luc Henkinbrant, die hij later als directeur zou vervangen. Van 1996 tot 2007 was hij ondervoorzitter van de VEF, maar ook en vooral strateeg, webmaster en... pionier rond digitale technologie en werving met Direct Dialogue, dat hij leerde gebruiken bij Greenpeace en Amnesty International. Tijdens de volgende jaren introduceerde hij de DD-methode bij Amnesty International in vele Europese landen.

Een Pano-ploeg van VRT had undercover vrij problematische opnamen kunnen maken van wervers tijdens een training en aan de deur bij burgers. De reportage werd, uitgezonden op 2 oktober 2019. Geert Robberechts, algemeen secretaris van de VEF, kreeg de mogelijkheid om in de reportage zelf afstand te nemen van de getoonde praktijken. De ochtend daarop herhaalde Erik Todts op de radio de verwondering en afkeuring vanwege de VEF. Diezelfde dag opende de Raad van bestuur een interne klachtenprocedure, voorafgegaan door een vooronderzoek onder de betrokken leden.

Eind januari 2020 werd het rapport gevalideerd door het Toezichtcomité en aan de Raad van bestuur voorgelegd en op 5 februari 2020 aan de betrokken organisaties voorgesteld. De vergadering verklaarde zich akkoord met een Actieplan met strategische, ondersteunende en reglementaire maatregelen voor de toekomst, verder uit te werken met de leden, in overleg met de dienstverlenende bedrijven.

De Coronacrisis vertraagde het proces, maar eind september 2020 bereikten organisaties en agentschappen een principiële akkoord met de VEF over de voornaamste aanpassingen. Op 26 maart 2021 kon de Algemene Vergadering de wijzigingen in het DD-Handvest en het Intern Reglement finaal goedkeuren. De VEF kreeg een belangrijkere rol toebedeeld, onder andere voor de certificatie van wervers op basis van een VEF-testmodule en mocht een extra kostenbijdrage vragen.

Generosus ad solidum... (2004-2006)

Solidariteit en vrijgevigheid van de bevolking aanmoedigen binnen een wettelijk kader van transparantie

Op 12 februari 2004 nodigde de VEF een aantal parlementsleden uit om van gedachten wisselen over een regelgevend kader voor de vrijgevigheid van de bevolking, op basis van een visienota "Generosus ad solidum" [20]. Senator Jean Cornil (PS) en volksvertegenwoordiger Tony Van Parijs (CD&V) hadden het nodige gedaan om te kunnen vergaderen in de parlementsgebouwen. Op 1 april ging een tweede zitting door. Een tiental parlementsleden waren aanwezig en/of hadden inmiddels interesse betoond, zoals de senatoren Clothilde Nyssens (cdH), Martine Payfa (MR), Jean Cornil (PS), Ludwig Vandenhove (sp-a) en Michel Guilbert (Ecolo) en de volksvertegenwoordigers Tony Van Parijs (CD&V), Magda De Meyer (sp-a), Jean-Jacques Viseur (cdH), Jean-Pierre Malmendier (MR) en Marie Naggy (Ecolo).

[20] "Generosus ad solidum" ofwel "vrijgevig in solidariteit", was de insteek van dit wetgevend initiatief van de VEF. De notie 'solidariteit' verwijst oorspronkelijk in het Latijn naar een wederzijds quasi contractueel engagement en het werd ook in deze zin gebruikt: "Het inzamelen van fondsen stemt overeen met een vorm van contract tussen partijen, dat moet worden nageleefd."

Drie weken later hadden Viseur en Nyssens een bruto-ontwerp van wetsvoorstel klaar. Ongeveer gelijktijdig werden bijna identieke teksten neergelegd in de Kamer (51/1664/1) op 11 maart [21] en in de Senaat (S3/1108/1) op 22 maart 2005 [22].

Het wetsvoorstel beoogde *“een kwaliteitslabel in te voeren waarmee organisaties die een beroep doen op de vrijgevigheid van de bevolking kunnen aantonen dat zij hun schenkers de zekerheid bieden dat het ingezamelde geld gebruikt wordt voor de aangekondigde doelstellingen.”*

Het kwaliteitslabel zou toegekend worden door een *“Commissie voor het beroep op de vrijgevigheid van de bevolking”, samengesteld uit 3 ambtenaren van de FOD Financiën en een ambtenaar van de FOD Justitie, 4 leden van verenigingen die een beroep doen op de vrijgevigheid van de bevolking en een magistraat”.*

Met de steun van de FOD Financiën zou *“ten minste eenmaal per jaar een gids voor het beroep op de vrijgevigheid van de bevolking wordt opgesteld, waarin de verenigingen met het label zijn opgenomen. De gids moet draagbaar, compact en toegankelijk zijn via de internetsite van de FOD Financiën. De gids wordt kosteloos ter beschikking gesteld van al wie hem bij de FOD Financiën aanvraagt”.*

Ons voorstel om een Register van de vrijgevigheid [23] op te zetten en de erkenning voor belastingvermindering van giften daaraan te koppelen, bleek niet haalbaar. Een erkenningsprocedure door een gemengde commissie en een semiofficieel label, zouden echter wel een stap in de goede richting betekenen.

In de Kamer kwam het voorstel niet voorbij de Commissie. De Senaatscommissie Financiën en Economische Aangelegenheden wijdde in de loop van 2006, onder impuls van mevrouw Nyssens, diverse besprekingen aan het wetsontwerp en organiseerde op 1 februari 2006 zelfs een hoorzitting met vertegenwoordigers van onze sector, en op 6 december met dhr. Piccin, van de fiscale administratie. Wanneer de Kamers in mei 2007 ontbonden werden, was het wetsvoorstel niet klaar voor plenaire behandeling en aldus verdween het van de parlementaire radar...

De Congressen (2006, 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2021 en 2023)

De organisatie van een tweejaarlijks Congres werd in de statuten ingeschreven in 2003, tegelijk met het onderscheid tussen effectieve en toetredende leden, op dat ogenblik in totaal 70.

Het eerste VEF-Congres ging door in 2006 naar aanleiding van de tiende verjaardag van de VEF. Onze homologen uit Nederland (Centraal Bureau Fondsenwerving) en Frankrijk (Comité de la Charte) waren vertegenwoordigd. Professor Alex Gosseries (UCL) gaf een originele voordracht over ethiek in de fondsenwerving [24].

Op minder dan 4 jaar tijd had de vereniging intussen een sprong gemaakt van 70 naar 130 leden.

[21] Getekend door : Viseur (cdH), Van Parijs (CD&V) en Naggy (Ecolo).

[22] Getekend door Nyssens (cdH), de Béthune (CD&V), Cornil (PS) en Durant (Ecolo).

[23] Anno 2026 zou een dergelijk register overigens interessant kunnen geweest zijn voor de afbakening van gunstregimes voor de non-profit fiscaliteit.

[24] *Over de ethiek in de fondsenwerving*, in Ethische Perspectieven, 2006.

De volgende congressen besteedden aandacht aan, onder andere : resultaatgebonden facturatie en verloning, legaten en duolegaten, de Informatieplicht, de visie van de schenker i.v.m. ethiek, de GDPR,...

Het congres van 2014 was opgezet als **Staten-Generaal van de Vrijgevigheid**, onder de naam **momentum2give** en lag aan de basis van een **Memorandum aan de Regeringen** (na de verkiezingen van mei 2014).

Het (post-Covid) congres van 2021, in het Provinciehuis in Leuven, viel samen met het vijftienvijftigjarig bestaan van de VEF.

Tijdens zijn openingspeech lanceerde de voorzitter een aantal uitdagingen, waaronder een hernieuwing van het label, misschien zelfs een naamsverandering, meer focus op de bestedingen voor het maatschappelijk belang dan op 'kosten' en het opzetten van een coalitie om aan gemeenschappelijke belangenverdediging te doen tegenover de overheid.

Verder in deze brochure komen we daarop terug.

Philippe Demaret, 'secrétaire perpétuel de l'AERF'

Les Amis de la Petite Maison, een bescheiden vereniging uit Waals-Brabant, sloot aan bij de VEF in 2002, vertegenwoordigd door Philippe Demaret. Vrij snel toonde Philippe interesse voor de werking van de VEF en in 2006 stelde hij zich kandidaat voor de Raad van bestuur. Hij nam de functie op van secretaris en zou dat mandaat meer dan tien jaar lang deskundig, gewetensvol en diplomatisch uitoefenen.

Zijn vrijwillige inzet kwam overeen met het werk van een halftijdse beroepskracht. Vanuit zijn kantoor in zijn kelderderdieping bouwde hij (vaak 's nachts) systemen en archieven op. Hij ondersteunde de voorzitter, de bestuurders, het Toezichtcomité. Met humor en geduld heeft hij aan tientallen leden raad gegeven rond het respect van de Informatieplicht... Bovendien was Philippe de onvermoeibare organisator van alle VEF-Congressen en hij is steeds actief binnen de Griffie.

De promotie van testamenten voor het goede doel

In de loop van het jaar 2000 werd de VEF benaderd door BACOB, de coöperatieve bank van de christelijke arbeidersbeweging (ACW/beweging.net). De Raad van bestuur van de VEF aanvaardde het voorstel om de lijst van leden van de VEF te laten opnemen in een informatiebrochure over wilsbeschikkingen die binnen het BACOB-ACW-netwerk zou verspreid worden. Het toen nog vrij onbekende duo legaat kreeg daarin van de auteurs een prominente plaats.

Dit was het eerste, maar niet het laatste initiatief in deze zin. In 2005 lanceerde een Franse uitgever de Belgische **Gids voor Giften en Legaten**, waarin eveneens de lijst van leden van de VEF was opgenomen, ook als er geen betalende advertentie tegenover stond. Deze gids wordt nog steeds regelmatig bijgewerkt en uitgegeven.

Ook het **Belgisch Notariaat** zette de leden van de VEF/RE-EF meermaals in de kijker in een informatiebrochure, naast deze van de Belgische Federatie van Filantropische Stichtingen.

SEPA en de mandaten voor domiciliëring...

Met de wet op de betalingsdiensten van december 2009 werden de Europese SEPA-regels in de Belgische wetgeving geïntegreerd. Uiterlijk op 30 juni 2012 zou de Europese domiciliëring (SDD) in de plaats komen van de “permanente opdrachten” om automatisch regelmatige overschrijvingen te doen. Ook de populaire beloftensysteem om via de telefoon een gift te doen voor Levenslijn, Kom op tegen Kanker, CAP48, Télémie of Consortium 12-12, ... konden niet langer op dezelfde wijze worden afgehandeld. Verenigingen die met de DD-methode werkten, waren wat in paniek, omdat veel mensen wantrouwig stonden t.o.v. de domiciliëring, een systeem waarbij de schuldeiser veel macht heeft (maar waarbij de schuldenaar ook beter beschermd is). Voor de grote mediacampagnes kwam het erop aan een gesofisticeerder systeem te gebruiken.

Febelfin, de koepel van de Belgische banken, benaderde de VEF in 2011 met de vraag om te helpen om de overgang zo vlot mogelijk te laten verlopen, met alle betrokkenen uit de sector. In mei 2011 slaagde de VEF erin vrijwel alle grote spelers en mediacampagnes, hun bankpartners en toeleveranciers en Febelfin samen te brengen. Het overleg leidde tot een gecoördineerde gezamenlijke aanpak en communicatie, met inbegrip van een geruisloze conversie van bestaande permanente opdrachten naar SDD's. Enkele maanden later bleek dat de zo gevreesde domiciliëring geen negatieve invloed had op de werving van nieuwe schenkers. In 2013 werden de aanbevelingen i.v.m. de SDD-mandaten aangevuld met interne VEF-richtlijnen voor werving via telemarketing.

Vanaf 2014 werden medewerk(st)ers aangeworven om het secretariaat en de communicatie met leden en buitenwereld te verzekeren : Charlotte Oosterlynck, Nathalie Slosse [25], Annelies Van Hamme, Geert Robberechts, Guébli Carron en Eva De Boeck.

[25] Nathalie verzekerde 2 keer een tijdelijke vervanging. Op 10 november 2018 is zij op 42-jarige leeftijd overleden aan de gevolgen van kanker. Zij was bekend als jeugdauter die moeilijkere thema's niet schuwde, zoals kanker, zelfdoding of werkloosheid,... Met haar vzw Talismanneke probeerde ze via projecten en vormingen deze onderwerpen ook bespreekbaar te maken bij kinderen.

Vrijgevigheid en de digitale omwenteling... (2014)

In januari 2013 richtte de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving een verzoek tot Steven Van Ackere, minister van Financiën, om “*de succesvolle overlegformule [van de Contactgroep Giften] opnieuw leven in te blazen*”. Bij de knelpunten die wij op de agenda wensten te plaatsen stonden: de nieuwe technologieën, in het bijzonder giften online; overgaan naar één type erkenning (bij Ministerieel Besluit); fiscale aftrekbaarheid voor grensoverschrijdende giften (‘Persche case’ [26]).

De minister gaf zijn akkoord en de Contactgroep vergaderde tussen juni 2013 en april 2014, met vertegenwoordigers van de sector aan de ene kant [27], ambtenaren van de Fiscus aan de andere, alsook dhr. Piccin (nu als kabinetsmedewerker). De werkzaamheden zouden zich toespitsen op online giften. De manier waarop de platformen werkten, de technologie erachter en de geldstromen eronder, waren nieuw voor velen rond de tafel. Er werden dan ook enkele hoorzittingen opgezet, onder andere met Febelfin, Ogone, Delius...

Het overleg leidde op 16 oktober 2014 tot publicatie van de Circulaire AAFisc Nr. 42/2014, “Rond Online giften of internetgiften”.

Vrijgevigheid en de digitale omwenteling... (2019)

De omzendbrief van 2014 bleek evenwel niet opgewassen tegen de snelle evolutie van de vraag, van de modellen, van de technologie en van de - open, Europese zoniet globale - markt, waaronder het Facebook-schenkkanaal, PayPal, ... Enkele betaalplatformen deden de moeite om via ruling duidelijkheid te bekomen over de conformiteit van hun model. Vanuit de sector werd aan de overheid gevraagd naar versoepeling.

Op 4 september 2019 publiceerde de FOD Financiën onverwacht een Omzendbrief (2019/C/83), die deze van 2014 verduidelijkte en enigszins versoepelde en die moest toelaten dat een groter aantal betaalplatformen met rechtszekerheid hun diensten konden aanbieden.

De praktijk heeft uitgewezen dat niet de duidelijkheid verschaft werd die ervan verwacht mocht worden, maar tegelijk beantwoordt dit wel aan de snelle evolutie van betaalsystemen.

Vereenvoudiging van de vergunning van culturele instellingen

Een vaak voorkomende en terugkerende klacht tegen de fiscale administratie betrof de enorme vertraging bij het verlengen van vergunningen aan culturele instellingen. Terwijl alle andere vergunningen bij Ministerieel Besluit (MB) verleend werden, vereisten de regels voor culturele instellingen de meer omslachtige procedure van een Koninklijk Besluit (KB). Het knelpunt was op tafel gekomen tijdens de Contactgroep Giften in 2001 en nogmaals in 2014, met de aanbeveling om alle domeinen gelijk te vergunnen bij MB.

Voor Amnesty International bestond (en bestaat nog steeds) dan weer geen specifiek actiedomein ‘mensenrechten’; zij werd en wordt erkend als socio-culturele instelling, toen dus met een KB... Soms met onvoorstelbare vertraging: zo ontving zij pas in de loop van 2007 de vergunning voor het jaar 2006. Een aantal schenkers hadden afgehaakt of terugbetaling gevraagd van hun gift.

[26] Arrest van het Europees Hof van 2009 (naar de naam van de indiener van de zaak) : de Europese regels laten niet toe een zelfde fiscaal voordeel in eigen land te weigeren voor grensoverschrijdende giften. Dit arrest werd later onder een of andere vorm ingeschreven in het nationaal recht van de Europese staten.

[27] Onze delegatie bestond uit : Michel Lorge, Christèle Devos, Erik Todts (voor VEF), François Masquelin (Federatie van Filantropische Stichtingen, BFFS), Solange Orrego (Acodev) en Joris Smeets (Federatie van sociaal-cultureel werk).

Bruxelles, le 24/01/2007

URGENT FAX

Monsieur le Ministre,
Si je me permets de vous contacter de façon urgente, c'est que notre association est en danger¹.

Dans le cadre de la procédure de renouvellement de notre autorisation de délivrer des attestations fiscales pour les dons qui nous sont faits, démarche introduite le 20 juin 2005, et dont vos services ont accusé réception le 22 août 2005 (Réf : CABFIN/FIS/CD/OD/135525), je me suis inquiété à plusieurs reprises de l'état d'avancement du dossier auprès de votre administration.

In 2013 wachtten opnieuw 12 sociaal-culturele organisaties op hun erkenning voor het jaar 2012, waaronder VELT, Liga voor de Mensenrechten, Similes, Masereelfonds en nogmaals Amnesty International... Al deze verenigingen waren erkend tot en met 2011 en hadden hun aanvraag tot verlenging reeds anderhalf tot twee jaar eerder ingediend... De aanbeveling van de Contactgroep werd in 2014 eindelijk in een wetswijziging omgezet.

Fraude, witwaspraktijken en financiering van het terrorisme...

Op geregelde tijdstippen werden de voorbije decennia parlementaire initiatieven genomen, vaak eerder gebaseerd op de fraudegevoeligheid van de indieners dan op feitelijke gronden. Gelukkig bleef het meestal bij voorstellen... [28]

Na de aanslagen in New York in 2001 nam wereldwijd de vraag naar tracering van geldstromen ten voordele van terroristische groepen gevoelig toe. Ook non-for-profit-organisaties werden gevisieerd, omdat blijkbaar soms giften voor een liefdadig doel werden omgeleid naar minder lovenswaardige initiatieven, ook in ons land.

In 2014 maakten we kennis met de Financial Action Task Force (FATF), de wereldwijde waakhond voor witwassen en terrorismefinanciering [29]. Aanleiding was een peer-to-peer evaluatie, die zou doorgaan in 2015 en waarbij het Belgisch wettelijk en regelgevend kader kritisch onder de loep zou worden genomen. Voor het domein 'instellingen zonder winstoogmerk' (IZW's) was de VEF aangezocht door de FOD Justitie, naast de Koning Boudewijnstichting, de internationale vzw's, om de ondervragers te woord te staan.

Onze stelling was dat het bestaande kader voor controle op vzw's en stichtingen in België ruim voldoende is. Wij waarschuwden dat de regels verscherpen contraproductief kon zijn, omdat dit bepaalde groepen zou aanzetten om (opnieuw) onder de radar te gaan, waardoor controle nog moeilijker zou worden.

Onze visie kreeg evenwel weinig gehoor in het evaluatierapport. Dus moest er bijkomende actie ondernomen worden door de Belgische Staat, dwz. de FOD Justitie, wat leidde tot een reeks opvolgingsvergaderingen tot in 2017.

In de loop van 2024 nam de Thesaurie van het ministerie van Financiën contact op met RE-EF en de BFFS, met het oog op een nieuwe peer-to-peer review in februari 2025, waarbij ook nu de IZW's in de kijker zouden staan. Tijdens de voorbereiding kregen we de kans om ons rekenschap te geven van de stijgende preventieve procedures en regels in de strijd tegen witwaspraktijken en terrorismefinanciering, opgelegd vanop het internationale niveau.

We leerden dat de IZW's in ons land nauwelijks als een risicogroep mogen beschouwd worden, afgaande op gegevens van de politie en gerecht. Onze insteek van tien jaar tevoren was dan ook niet fundamenteel veranderd, maar werd ook dit keer niet door de FATF gewaardeerd.

In december 2024 faciliteerden wij een webinar, in samenwerking met een aantal overheidsdiensten, teneinde de sector te sensibiliseren rond de problematiek van witwassen en terrorismefinanciering.

[28] Zoals door de dames Van de Castele en Turtelboom en de heer de Donnea...

[29] Intergouvernementele instantie die internationale normen vastlegt om illegale activiteiten te voorkomen. Beleidsvormend orgaan om politieke wil te genereren om op dit vlak nationale wetgevende en regelgevende hervormingen door te voeren.

'Derisking', de universele bankdienst en Richtsnoeren...

In de loop van 2022 sijpelden berichten binnen van het afsluiten van bankrekeningen van IZW's of de weigering er een te openen, meestal zonder toelichting en soms vrij brutaal. In het kader van de ImpactCoalitie [30] werd gepeild naar de omvang en het belang van het probleem en werd contact gezocht met Febelfin, de federatie van de Belgische banksector.

In Europa zijn de regels ter bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme gebaseerd op de risicogebaseerde benadering. Banken moeten, onderworpen in het kader van de AML-wet van 18 september 2017, de risico's op het witwassen van geld en de financiering van terrorisme waaraan ze zijn blootgesteld identificeren en beoordelen en daarbij vooral rekening houden met de kenmerken van hun klantenbestand, de producten, diensten of transacties die ze aanbieden, de betrokken landen of geografische gebieden en de distributiekkanalen die ze gebruiken.

Op basis van hun analyse stellen zij interne procedures en beleidsmaatregelen vast om risico's tegen te gaan ('derisking'). Bijgevolg verschillen de beslissingen die worden genomen met betrekking tot AML per definitie van financiële instelling tot financiële instelling. De algemene zorgvuldigheidsverplichtingen (*due diligence*) zijn echter dezelfde voor alle onderworpen entiteiten en omvatten het identificeren van hun klanten en verifiëren van hun identiteit.

Voor elke klant moet een individuele risicoanalyse worden uitgevoerd. Afhankelijk van de resultaten moeten speciale waakzaamheidsmaatregelen worden genomen. In geval van hoge risico's nemen de onderworpen ondernemingen verhoogde maatregelen.

In bepaalde gevallen kan een financiële instelling op basis van het beginsel van contractuele vrijheid een zakelijke relatie met een klant beëindigen of weigeren. Deze beslissing moet het resultaat zijn van een objectieve, volledige en gedetailleerde analyse van de kenmerken en/of de financiële transacties van de klant.

In Nederland was een 'Sector Standaard' ontwikkeld, met richtlijnen voor een gerichte en proportionele toepassing van de AML-regels door de banken, met als baseline: 'meer waar nodig, minder waar het kan'.

Toen wij dit aan Febelfin voorlegden, bleek dat zij dit kenden, zodat meteen besloten werd om samen een Belgische variant op te zetten.

Begin 2026 werden '**Richtsnoeren voor een risicogebaseerde aanpak voor IZW's en mutualiteiten**' door Febelfin gepubliceerd. Dit document zal geen einde maken aan afsluitingen van bankrekeningen van IZW's of weigeringen er een te openen.

Zij beogen een verduidelijking van de regels die banken moeten volgen met betrekking tot de IZW-sector, zodat deze zich daarvan bewuster wordt en er dus beter kan mee omgaan.

Zij beogen eveneens de banken een beter inzicht te geven in onze sector en aldus de verplichte risicobeoordeling van hun (individuele) klanten te verrijken en mogelijks te nuanceren. Het document bevat factoren die zowel risicoverhogend als -verlagend kunnen zijn voor zulke beoordeling.

[30] De ImpactCoalitie is een samenwerkingsverband dat vanuit het RE-EF-Congres van 2021 werd opgezet om de belangen van de sector beter te verdedigen. Meer hierover volgt verder.

Hoe staan schenkers tegenover ethiek in de fondsenwerving? (2016)

De Ethische Code van VEF was inmiddels 20 jaar oud. Wijzelf en de maatschappij rondom ons waren geëvolueerd, grenzen verlegd of vervaagd. De Code was door onszelf opgesteld, zonder inbreng van de schenkers. Wat die daarover dachten, wisten wij niet, er was nauwelijks onderzoek rond gebeurd [31].

Moesten wij ons soepeler opstellen, “omdat het publiek daar toch niet zo zwaar meer aan tilt”, zoals sommige fondsenwerfers en consultants beweerden ?

Deze vraag leidde tot de beslissing om het Congres van 2016 te wijden aan dit thema en om een kwalitatief onderzoek toe te vertrouwen aan Tine De Bock en Tine Faseur van de KU Leuven/Brussel, ingaande op twee vragen :

- *Wat is de visie van de Belgische schenker ten aanzien van ethiek in fondsenwerving, en waarom?*
- *Wat is de visie van de Belgische schenker ten aanzien van transparantie van rekeningen, werking en beheer (van middelen) van Belgische fondsenwerfers, en waarom?*

Het onderzoeksrapport dat in november 2016 aan het Congres werd voorgesteld, vatte het als volgt samen :

“We besluiten dat er geen zwart-wit antwoord bestaat op de vraag welke fondsenwervingspraktijken donateurs al dan niet aanvaardbaar vinden. Over welk gerelateerd thema het ook gaat (transparantie, campagnes, straatwerving,...), er bestaat geen eenduidig antwoord op welke praktijken schenkers al dan niet ethisch beschouwen.

*Ook voor de onderliggende reden(en) is geen eenzijdig antwoord te formuleren. De analyse van de kwalitatieve data geeft echter wel aan dat de percepties omtrent de aanvaardbaarheid van welbepaalde fondsenwervings-praktijken wordt gestuurd vanuit **zes verschillende kernconcepten** : keuzevrijheid, waardigheid, authenticiteit, lange termijnrelatie, doelgerichtheid en evenwicht.”*

Door de onderzoeksters werd een checklist opgesteld, vanuit de 6 kernconcepten en de manier waarop deze de verschillende thema's (kanalen, boodschap,...) beïnvloeden en vormgeven. Deze lijst werd twee jaar later als aanbeveling toegevoegd aan de Ethisch Code.

Onderzoek naar de visie van Belgische schenkers over ethiek in fondsenwerving

November 2016

In opdracht van
VEF vzw – AERF asbl

Uitgevoerd door
Prof. Dr. Tine De Bock
Prof. Dr. Tine Faseur

Met steun van:

Koning Boudewijnstichting
Fondation Roi Baudouin
Loterie Nationale
Loterij

KU LEUVEN

Beknopt verslag voor de deelnemers aan het Congres van VEF

Beide Tines gingen nadien verder met hun onderzoek, verfijnden en bevestigden de eerste conclusies, tot en met internationale publicatie van de bevindingen, bijna 10 jaar later...

[31] In 2004 voerde Censydiam in opdracht van de VEF, een focusgroepenanalyse uit, waaraan een twaalfstal organisaties deelnamen : ‘Kwalitatief diagnostisch onderzoek. De houding van de Belgen tegenover NGO’s, een evolutie’. Dit rapport leverde interessante inzichten op rond verwachtingen en houdingen van schenkers tgo. de organisaties, maar peilde niet naar de ethische aspecten van fondsenwervingsoproepen.

Een verhaal van mensen...

De bestuursorganen van de VEF worden traditioneel ingevuld door vertegenwoordigers van lidorganisaties, meestal, maar niet altijd, betaalde beroepskrachten. De vereniging draaide jarenlang uitsluitend op de inzet van haar bestuurders en op hun vrije tijd of de tijd die zij daarvoor konden verantwoorden tegenover hun werkgever. Met de opening van een secretariaat en de aanwerving van vaste krachten, werd de druk op de bestuurders verlicht, zodat zij meer op beleid en strategie konden inzetten.

Maakten de voorbije 30 jaar deel uit van de Raad van Bestuur :

Voorzitters : Erik Todts, Jean-Marie Pierlot, Luc De Grootte, Michel Lorge

Bestuurders : Michel Scheuer, Philippe Hensmans, Luc Heymans, Tuur Hoste, Jean-Pierre Willaert, Vincent Bernard, Paul Vandergheynst, Jean Blanchet, Viviane Cappeliez, Jean t’Kint, Wouter de Schepper, Jean-Claude Vitoux, Roland Carette, Pierre Ralet, Philippe Demaret, Cécile Duwée, Marc Bellis, Johan Elsen, Hilde Boeykens, Pierre Verbeeren, Anne-Lise Passelecq, Filip Rylant, Nicole Seeck, Donatienne Baise, Luc Vanhaute, Greg Anthierens, Luc Heyvaert, Tessa Schmidburg, Peter Van Craenenbroeck, Dirk Van Maele, An-Heleen De Greef, Jeroen Van Hove, Frederic Brocvielle, Christèle De Vos, Stéphane Steyt, Richard Julémont, Arnout Justaert, Céline Masfrand, Huy-Quan Nguyen, Alexandre Seron, Mieke Willems, Sébastien Jacoby, Patrick Dejace, Ubik Hennebert, Jan Luykx, Mathieu Bles.

De controleorganen daarentegen (Toezichtcomité, Beroepskamer en Griffie), werden en worden ingevuld door vrijwilligers. Bij wijlen lukte het niet om alle mandaten in te vullen, hetgeen RE-EF uiteraard kwetsbaar maakt. Na enkele wijzigingen van de regels in 2018, konden voltallige controleorganen (met een meerderheid van externe leden) worden benoemd, met een stabiele samenstelling, alhoewel vernieuwing en verjonging zich opdringen.

Maakten de voorbije 30 jaar deel uit van Toezichtcomité, Beroepskamer en/of Griffie :

Pierre Ralet (voorzitter Toezichtcomité), François Rigaux, Marc Van der Stock, Guido Ryckmans, Paul Pataer, Bernard Antoine, Jean t’Kint (voorzitter Toezichtcomité en Beroepskamer) [32], Charles Lejeune, Wim Coumans, Luc Heymans, Philippe Andrianne, Olivier Marquet, Luc Weyn, Dominique Foubert [33], Erik Todts, Jacques Vellut, Guido Van Waeyenberge, Georges Blauwet, Yves Garnier (voorzitter Griffie), Jean Vanderhaegen, Philippe Demaret, Pia Lavrysen (voorzitster Toezichtcomité), Tony Maskens, Pierre Rion, Geert Robberechts, Annelies Van Hamme, Diane Verstraete, Marc Bontemps (voorzitter Toezichtcomité), Luc De Grootte, Michel Lorge.

[32] Jean t’Kint is discreet, beminnelijk en diplomatisch en een verstandig manager. In 2001 werd zijn kandidatuur aanvaard als bestuurder (namens Spullenhulp) en meteen bereid gevonden om de rol van secretaris op te nemen. Na zijn vertrek bij Spullenhulp en uit de Raad van bestuur van de VEF, werd hij in 2003 gekozen tot voorzitter van het Toezichtcomité. In 2015 werd hij voorzitter van de pas opgerichte Beroepskamer.

[33] Dominique Foubert volgde de VEF reeds op voor ATD Quart Monde, alvorens hij in maart 2009 lid werd van het Toezichtcomité en later ook van de Griffie (tot in 2026). Dominique noemde zichzelf ‘een man van de cijfers’, maar daarnaast was hij ook een bijzonder oplettend waarnemer van regels en procedures. In 2026 nam hij deel aan zijn 46ste 20km van Brussel, nog steeds ten voordele van ATD Quart Monde.

Luc De Grootte en Yves Garnier

In 2002 werd Luc De Grootte directeur communicatie en fondsenwerving van Rode Kruis Vlaanderen. Luc kwam van Triodosbank en had er een aantal jaren opzitten als directeur van Natuurpunt. Hij nam meteen het mandaat van bestuurder van de VEF van Tuur Hoste over.

Enkele jaren later, inmiddels directeur van MS Liga Vlaanderen, werd hij gecoöpteerd als bestuurder van de VEF, en meteen aangezocht als ondervoorzitter. Na het vertrek van Jean-Marie Pierlot in 2012, kwam Luc ongewild in de voorzittersstoel terecht. Hij heeft zich vooral toegelegd op financiële stabiliteit met het oog op professionalisering (eigen personeel), op erkenning door derden (Nationale Loterij, Notariaat, KBS,...) en op nauwere samenwerking met Donorinfo.

Pas in 2017 heeft hij het voorzitterschap overgelaten aan Michel Lorge.

Kort nadat Luc de directiefunctie bij de MS Liga had opgenomen, deed hij beroep op Yves Garnier, als schatbewaarder in zijn Raad van bestuur. Yves was in 1990 vanuit de bankwereld bij het Belgische Rode Kruis terecht gekomen, waar hij de nationale thesaurie heeft geleid tot zijn pensioen.

Zodra de gelegenheid zich voordeed, in 2010, werd Yves opgenomen in de Griffie en, enkel jaren later, in de Beroepskamer van de VEF.

De vrijgevigheid van de bevolking stimuleren in tijden van Covid-19

Toen eind april 2020 de eerste zes weken ‘lockdown’ achter de rug waren, lanceerde de VEF een oproep *“voor overheidsmaatregelen op de korte en middellange termijn, om de negatieve impact van de Coronacrisis op de acties voor het maatschappelijk belang te milderen. Centraal in ons pleidooi: stimuleren van de ‘vrijgevigheid van de bevolking’.”*

Het grootste deel van de sector had toen reeds activiteiten moeten uitstellen of schrappen en personeel technisch werkloos verklaren. Vrijwel alle verenigingen hadden te kampen met structurele inkomstenverliezen, terwijl de vaste kosten nauwelijks daalden. Op dat ogenblik was het onduidelijk wanneer en volgens welke modaliteiten ‘niet-essentiële activiteiten’ zouden mogen hernemen. Vandaar ons verzoek om, onder andere, de belastingvermindering voor giften in 2020 en 2021, uitzonderlijk op te trekken van 45 naar 60%. Daarnaast wilden we proberen te vermijden dat het werven van nieuwe schenkers op de openbare weg en aan de deur de laatste ontsluitingsmaatregel zou worden van de overheid.

Op 12 juni keurde het uitgebreide kernkabinet de maatregel goed, weliswaar beperkt tot giften in 2020. Het voorstel van de cdH om het plafond van belastingvermindering voor giften op te trekken van 10 naar 20%, werd tegelijkertijd goedgekeurd. Op 25 juni werd de wetswijziging aanvaard in de Kamer, zonder tegenstemmen.

De bevoegde overheid keurde eveneens een protocol goed, aangebracht door de VEF, zodat de werving in de publieke ruimte – onder bepaalde voorwaarden en na een gezamenlijke testfase – nog in mei 2020 reeds kon hernemen.

Eind 2025 keurde de Kamer een wetsvoorstel goed waardoor de belastingvermindering voor giften werd teruggebracht tot 30%, een maatregel die in het akkoord van de Arizonacoalitie van begin 2025 reeds was aangekondigd en die RE-EF, binnen de ImpactCoalitie, maandenlang zou mobiliseren. Wij komen hier verder op terug.

Het 'nultarief' en het duolegaat... (2008 - 2021)

Bij de lancering van de groepscampagne testament.be in 2008 [34], liet Jan Rachels in de pers zijn verontwaardiging horen over het feit dat in België nog successierechten moesten betaald worden op legaten voor het goede doel. Ons land was immers een van de laatste in Europa waar zulke wilsbeschikkingen nog belast werden.

Successierechten zijn een gewestbevoegdheid. Een eerste poging in Vlaanderen botste op weerstand bij de beleidsmakers en wees er meteen op dat het niet eenvoudig zou zijn om het nultarief te bekomen.

Op 14 mei 2008 kwam een akkoord tot stand voor een gezamenlijke lobby-campagne, waarvan de VEF de leiding zou nemen.

Dankzij Paul Delbar [35] konden we in augustus reeds een campagne-website lanceren, met een online petitie. Twaalf maanden later hadden 2.500 burgers en 200 verenigingen de petitie getekend. Wij beseften toen maar al te goed dat dit een werk van lange adem zou worden.

Nultarief en/of duolegaat ?

0%

Vanuit het standpunt van de (gewestelijke) overheden

- België absolute uitzondering binnen Europa voor nultarief
- Duolegaten in combinatie met nultarief is niet verdedigbaar
- Inkomensderving bij nultarief lager dan bij duolegaten, verhoudingsgewijs iets minder in Brussels Gewest (wegens tarief van ten minste 12,5%)

Vanuit standpunt van de verenigingen

- Hoger rendement (kosten/baten) bij nultarief
- Potentieel verlies van 15% legaten indien duolegaten zouden verdwijnen
- Maar aantrekkelijker want nultarief biedt ethische meerwaarde, vandaar de inzet van VEF...

Intussen had testament.be enkele Vlaamse parlementsleden bereid gevonden om een voorstel van decreet in te dienen voor een vermindering van 8,8 naar 3%, bedoeld als tactische tussenstap. Zonder resultaat. Na dit meningsverschil is het samenwerkingsverband min of meer stilgevallen...

Naarmate het duolegaat aan belang begon te winnen, onder andere dankzij de campagnes van testament.be, werd duidelijk dat beiden samen, duolegaat en nultarief, moeilijk verdedigbaar waren.

Tijdens het VEF-Congres van 2012 werd dat samengevat in de vraag : Nultarief en/of duolegaat ?

De Vlaamse regeringsverklaring van oktober 2019 bracht beweging in het dossier. Minister Diependaele kondigde de afschaffing aan van het fiscaal voordeel van het duolegaat in Vlaanderen. Voor de VEF kon een afschaffing de deur openen voor de invoering van het nultarief. Maar daar waren nogal wat (vooral grote) verenigingen en stichtingen, waaronder ook VEF-leden, het niet mee eens. De inkomsten uit duolegaten waren voor sommige organisaties immers vrij belangrijk geworden [36].

[34] De campagne was opgezet door de vzw Emo Foundation, opgericht in 2007, die in 2011 de naam van testament.be vzw zou aannemen.

[35] Met zijn bedrijfje Delius NV bouwde Paul websites en was hij een pionier van online giften, met het platform "Ik wil helpen". Tijdens de jaren 2005 tot 2013 groeide hij door tot een alomtegenwoordige, gewaardeerde operator in de sector. Eind 2013 legde Delius de boeken neer.

[36] Het objectieve belang van duolegaten, bij gebrek aan officiële cijfers, was altijd een gevoelig punt in het debat. Onze hypothese blijft dat duolegaten in ons land gemiddeld zo'n 15% uitmaakten van de totale inkomsten uit legaten aan goede doelen. Slechts een beperkt aantal verenigingen en stichtingen is begunstigde, zodat voor sommige onder hen het relatief belang ervan hoger ligt dan 15% (soms zelfs meer dan 50%).

Er gingen ook gezaghebbende stemmen op die voorstelden om de bladzijde van het duolegaat te keren en te kiezen voor een ondubbelzinnig ethisch ‘zuiver product’: legaten voor het goede doel zonder erfbelasting.

Terwijl de enen het duolegaat bleven verdedigen, onderhandelden anderen (maar zonder de VEF) discreet met het Kabinet van de minister. Deze kon op 18 september 2020 aankondigen dat wilsbeschikkingen ten voordele van goede doelen vanaf 1 juli 2021 volledig zouden vrijgesteld worden van erfrechten. Ook schenkingen aan goede doelen zouden vanaf dan niet langer worden belast. Kortom: adieu duolegaat, welkom nultarief, althans in Vlaanderen.

De VEF en de BFFS hebben tevergeefs getracht om het ontwerpdecreet nog wat te amenderen, maar gingen snel over tot een informatiecampagne, in samenwerking met het Belgisch Notariaat.

Nieuwe maatregelen die gelden voor legaten en schenkingen in Vlaanderen vanaf **1 juli 2021**

1

Als je iets wilt geven aan een goed doel

Voor goede doelen*

Schenking aan goed doel

Testament voor goed doel

0%

Zo laat je iets na in het voordeel van het maatschappelijk belang. Een zuivere daad van solidariteit!

2

Als je iets wilt geven aan één of meerdere vrienden of ver familieleden

Voor nichtje

Vriendenerfenis via een testament

Tot max. € 15.000 aan een tarief van 3% (in plaats van 25%)
= tarief "in rechte lijn"

Ⓜ Tarief dat geldt tussen kinderen en ouders

Wil je een groter bedrag nalaten? Dan is een schenking misschien interessanter. De schenkbelasting is lager dan de erfbelasting.

Controle, klachten en sancties...

De allereerste klacht werd, zoals eerder vermeld, reeds enkele dagen na de oprichting van de VEF ingediend, maar tijdens de voorbije 30 jaren werden er in totaal niet meer dan een 20-tal genoteerd. De meeste klachten betroffen ‘beelden en boodschappen’ van direct mailings en het delen van adresgegevens tussen organisaties. Zulke klachten beoordelen was dikwijls een kwestie van interpretatie van principes in de Ethische Code. In de loop der jaren werd de Code dan ook bijgestuurd en verfijnd, zonder evenwel een zekere subjectiviteit vanwege de commissarissen van het Toezichtcomité te kunnen uitsluiten.

Tijdens de eerste jaren was een vereniging overigens ‘in regel’ wanneer zij zich er bij toetreding formeel toe had verbonden de Code na te leven en zolang zij niet was veroordeeld na een klacht. Pas na invoering van de Informatieplicht in 2000 werd aan de leden een jaarlijkse rapportering opgelegd en een controle uitgevoerd. Wie twee jaar achtereenvolgens een ‘onvoldoende’ waardering had gekregen, werd uitgesloten als lid en mocht het VEF-label niet langer gebruiken. Enkele tientallen leden hebben op deze wijze de vereniging moeten verlaten.

Het was overigens de gedragslijn van de VEF om voorrang te geven aan een pedagogische aanpak, alvorens tot sancties over te gaan. Philippe Demaret is er geregeld op uit getrokken om verenigingen te helpen bij het nakomen van de Informatieplicht, het invullen van de Synthesetabel of de promotie van het VEF-label en de juiste vermeldingen erbij.

Dat er zo weinig klachten binnenkwamen kan op zich positief lijken, maar had zeker ook te maken met het feit dat schenkers en burgers niet altijd wisten dat of hoe zij een klacht konden neerleggen. Een van maatregelen voor kwaliteitsverbetering van de DD-werving in 2020, was het opzetten van een specifieke klachtenlijn voor deze methode. Op de nieuwe website die in november 2020 werd gelanceerd, stond een heuse knop voor klachten, zowel algemeen, in verband met het respect voor de Ethische Code, als voor de DD-werving.

Bescherming van de privacy en de GDPR

De allereerste Code van het Platform inzake fondsenwervingsethiek, bevatte reeds bepalingen m.b.t. het gebruik van persoonsgegevens. Het ruilen en delen van gegevens was onderworpen aan voorwaarden, maar niet verboden. Deze bepalingen werden bijna ongewijzigd overgenomen in de Ethische Code van 1996, aangevuld met een verwijzing naar de Wet op de Bescherming van de Privacy die inmiddels (in 1992) was aangenomen; daaraan werd gedurende twintig jaar nauwelijks iets gewijzigd [37].

Bij de herziening van de Ethische Code in 2018, verdween deze historische rubriek en kwam een enkele zin in de plaats:

De instellingen, verenigingen en stichtingen die de Code ondertekenen, verbinden zich ertoe de Europese regelgeving van 27 april 2016 in verband met de persoonsgegevens (GDPR) toe te passen en te respecteren vanaf de invoetreding.

Vanaf 2016 ging een werkgroep aan de slag om een sectoriële gedragscode voor fondsenwerving op te stellen en het VEF-Congres van 2018 werd volledig gewijd aan de GDPR [38].

Een eerste ontwerp van gedragscode werd onvoldoende bevonden door de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA).

Nadien werkten de VEF, Sirius Legal (onze juridische raadsman) en de GBA, samen aan een Sectoriële gedragscode, maar zonder te landen. Inmiddels (2025) heeft de GBA zelf een gedragslijn voor direct marketing uitgebracht.

In mei van het Coronajaar 2020 had de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF) vzw onverhoopt een verhoging tot 60% van de belastingvermindering voor giften kunnen bekomen. We waren er evenwel niet in geslaagd om dit te hernieuwen in 2021. Tijdens dezelfde periode moesten we vaststellen dat de FOD Financiën niet bereid was om een dialoog te openen over een aantal knelpunt dossiers rond giften en fondsenwerving...

RE-EF/VEF was toen overigens niet de enige die niet gehoord werd en het ging niet alleen over de federale overheid, denken we maar aan de brutaliteit waarmee de Vlaamse regering toen het duolegaat heeft begraven, zonder noemenswaardig overleg met legitieme vertegenwoordigers van de sector...

[37] De Privacywet behoorde tot de beste regelgevingen op dit vlak in Europa, zodat het overbodig leek om daar eigen bepalingen aan toe te voegen.

[38] Met name Philippe De Backer, de bevoegde Staatsecretaris, en Willem Debeuckelaere, toenmalig voorzitter van de Gegevensbeschermingsautoriteit, namen deel aan de paneldiscussie.

Vandaar, tijdens het VEF-Congres van 2021, onze oproep naar de sector voor een **krachtigere coalitie voor de verdediging van onze gemeenschappelijke belangen bij de overheid**.

In april 2022 kwam de **ImpactCoalitie** naar buiten : 10 koepels en platformen [39] komen op administratieve vereenvoudiging, een meer giftenvriendelijke fiscaliteit en een modernere regelgeving voor fondsenwerving.

Het NN : wellicht nuttig, zeker niet noodzakelijk

Half december 2023 vernamen wij bijna toevallig dat in de Kamercommissie Financiën en Begroting een “Wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen”(DOC 55/3607) op de agenda stond, waarin o.a. voorzien werd om **de opvraging te verplichten van het Rijksregisternummer (NN) van de schenkers voor het bekomen van belastingvermindering voor giften**. Het eindvoorstel werd op donderdag 28 december 2023 tijdens een extra-zitting van de Kamer ter stemming voorgelegd. De meeste aandacht van parlementsleden en pers ging naar de hervorming van de patrimoniumtaks voor vzw's en private stichtingen. De maatregel m.b.t. de attesten voor belastingvermindering voor giften was nochtans vrij ingrijpend en had een voorafgaand overleg met de sector verdiend, zowel ten gronde als over de toepassingsmodaliteiten.

RE-EF nam vanaf het begin, in het kader van de ImpactCoalitie, het voortouw voor de opvolging van dit dossier, zowel om meer verduidelijking te bekomen van de FOD Financiën, over juridische, reglementaire en praktische aspecten van de maatregel, als voor de communicatie naar de sector en de schenkers. Tot twee keer toe werd een open informatieve webinar opgezet, in samenwerking met Fundraisers Belgium en Fundraisers Forum.

Op het ogenblik dat wij de redactie van dit overzicht afsluiten, zijn de erkende organisaties erin geslaagd om over een periode van 2 jaren, gemiddeld het NN te bekomen voor amper 45% van hun schenkers, ondanks veel goede wil en investeringen van ruim € 2,5 miljoen.

Het is momenteel onduidelijk hoe dit verder moet, in het bijzonder betreffende de bevestiging door de minister van Financiën, Jan Jambon, in de Kamercommissie van 1 april 2025 : *“Wanneer de belastingplichtige beschikt over een fiscaal attest 281.71, maar de begiftigde instelling het nationaal nummer van de schenker niet heeft vermeld, heeft dat niet tot gevolg dat de belastingplichtige zijn belastingvoordeel verliest.”*

Wordt dus vervolgd.

Met het oog op de verkiezingen van juni 2024, werd door de ImpactCoalitie een Memorandum opgesteld met de voornaamste knelpunten en suggesties voor aanpassingen, vooral op het domein van de administratieve vereenvoudiging, de harmonisering rond het begrip ‘winstoogmerk’ en aanmoediging van de vrijgevigheid met aangepaste (fiscale) maatregelen.

[39] Deelgenoten van het samenwerkingsverband :

- Ethische Fondsenwerving (VEF/RE-EF) vzw - <https://www.re-ef.be>
- Belgische Federatie van Filantropische Stichtingen (BFFS) vzw - <https://www.stichtingen.be>
- De Verenigde Verenigingen vzw - <https://www.deverenigdeverenigingen.be>
- ACODEV asbl - <https://www.acodev.be>
- NGO-federatie vzw - <https://www.ngo-federatie.be>
- De Federatie van Sociocultureel werk en amateurkunsten vzw - <https://www.defederatie.org>
- Federation of European and International Associations established in Belgium (FAIB) asbl - <https://faib.org>
- Fundraisers Alliance Belgium vzw - <https://www.fundraisersbelgium.be>
- Fundraisers Forum asbl - <https://www.fundraisers.be>
- L'Associatif financier asbl – <https://www.associatifinancier.be>

Na de verkiezingen werd dit geactualiseerd en vroegen wij nogmaals aandacht voor federale wet- en regelgeving die een antwoord zou kunnen bieden op een aantal knelpunten waarmee de sector geconfronteerd wordt en/of een besparing van tijd en middelen kunnen betekenen.

In beide nota's vroegen wij om een permanente verhoging naar 60% van de belastingvermindering voor giften. Enkele maanden later bleek dat tijdens de onderhandelingen voor het regeerakkoord, het voorstel op tafel had gelegen om het belastingvoordeel voor giften volledig af te schaffen...

Jan Luykx

Begin september 2024 werd een *'Public affairs facilitator'* het veld ingestuurd om de ImpactCoalitie op de radar te zetten bij de overheid en om onze prioriteiten sterker te promoten tijdens de regeringsvorming. Jan Luykx, diplomaat op rust, vervulde de missie tot eind augustus 2025.

In maart 2026 aanvaardde hij het mandaat van bestuurder van RE-EF.

Verlaagde belastingvermindering voor giften : de koude douche

**-15% GIFTEN
AAN GOEDE
DOELEN,
DA'S NIKS ?**

15% LAGERE BELASTINGVERMINDERING
VOOR GIFTEN, HEEFT BELANGRIJKE GEVOLGEN.

De regering wil de belastingvermindering voor giften verlagen van **45% naar 30%** met het risico op minder vrijgevigheid en een acute bedreiging voor heel wat organisaties.

Info en actie :
SupportGenerosity.be

**SUPPORT
GENEROSITY**

Via een klein persartikel ontdekten wij op 24 januari 2025 in het ontwerp van regeerakkoord, tussen een reeks – zogenaamde “kleinere” – maatregelen, een ogenschijnlijk onschuldig zinnetje : “De belastingaftrek van giften gaat van 45 naar 30 procent”. Wij beseften meteen dat de impact van deze “kleinere” maatregel enorm zou zijn. De ImpactCoalitie nam onmiddellijk initiatief om de sector te informeren en om te mobiliseren tegen dit voornemen.

Op 3 februari stelde de Arizonaregering haar regeerakkoord voor in de Kamer, met inbegrip van de 30%-maatregel, ondanks acties en interpellaties vanuit de sector, ondersteund door de nodige media-aandacht, weliswaar vooral in de Franstalige pers.

De maatregel (naast een lange reeks andere) moest wel nog worden bevestigd door een wet en goedgekeurd door de Kamer, een proces dat nog vele maanden kon duren. Vandaar dat vanuit de ImpactCoalitie besloten werd om krachtiger in het verzet te gaan : eind maart werd de *campagne 'Support generosity'* gelanceerd, tegen de daling zelf, maar ook tegen de terugwerkende kracht van de maatregel [40], dus voor alle giften vanaf 1 januari 2025... Parallel hiermee had onze lobbyist, Jan Luykx, contacten met alle partijen en kabinetten. Vruchteloos.

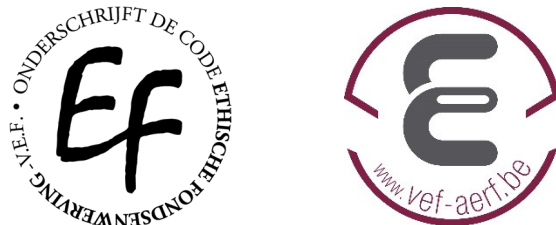
Volgens marktonderzoek in mei 2025 door iVox, zou het verlies aan inkomsten uit giften vanaf 2026 kunnen oplopen tot 10 à 30% (dwz. 40 à 120 miljoen euro).

Op 12 december 2025 (!) werd het wetsvoorstel ‘Diverse bepalingen’ uiteindelijk goedgekeurd, waardoor de belastingvermindering voor giften werd teruggebracht naar 30%. De wet, gestemd minder dan 2 weken voor het einde van het jaar, was van toepassing op alle giften sedert 1 januari 2025.

[40] Als de wet gestemd zou worden voor 31 december 2025, is dit puur wettelijk geen retroactieve maatregel, want ingaand in aanslagjaar 2026, maar feitelijk is het dat wel.

Nieuwe naam, nieuw label

Giuseppe Mangano (de grafist van Oxfam) creëerde het eerste VEF-label, dat pas 20 jaar later zou vervangen worden. In 2016 werd samen met nieuw VEF-label, een ‘aanbevolen vermelding’ ingevoerd, die zegt dat de betrokken organisatie de VEF-Code onderschreven heeft en dat de schenker een informatierecht heeft.

Ethische labels in onze buurlanden zeggen vaak waarover het gaat : deze organisatie verdient vertrouwen, je gift is in goede handen. Zulke affirmatie van betrouwbaarheid, soms gecertificeerd, gaat verder dan de bewering dat een Code onderschreven werd.

Na een oefening met het communicatiebureau Comm'sa en een toets in een intern werkgroepje, werden zowel het label als de naam van de vereniging gewijzigd en in oktober 2023 aan het Congres voorgesteld.

De Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF)/Association pour une Ethique dans la Récolte de Fonds (AERF) werd : Ethische Fondsenwerving vzw/Récolte de fonds Ethique asbl, of kortweg : RE-EF, en kreeg een eigen logo.

In het label voor de leden werd ‘het statement’ nu ‘ingekapseld’, naast de ‘ethische euro’, het visueel kernelement van de nieuwe branding. De leden engageren zich naar hun schenkers toe, in het kader van de RE-EF-Code, zonder dat sprake is van een ‘waarborg’.

Tegelijkertijd werd ‘goed bestuur’ toegevoegd aan het werkveld.

Het Congres van 2023 opende tevens de deur voor labelisering van niet-leden, **RE-EF-fellow** genoemd.

RE-EF-Fellows

De Algemene Vergadering van november 2023 wijzigde de statuten, zodat RE-EF “een kwaliteitslabel [mag] toekennen aan verenigingen en stichtingen, **al dan niet leden**, die zich verbinden tot naleving van de Code van ethische fondsenwerving, volgens modaliteiten die bepaald zijn in het Intern Reglement”.

Voordien konden enkel volwaardige leden het label bekomen [41].

[41] Om als lid van RE-EF te worden aanvaard, moet de organisatie aan enkele formele voorwaarden voldoen, waaronder erkend zijn voor aflevering van fiscale attesten voor giften. Het statuut van Fellow laat toe dit obstakel te omzeilen.

Meer aandacht voor de impact van de bestedingen

De Informatieplicht en de visie op transparantie van RE-EF waren altijd sterk gericht op fondsenwerving, kosten en rekeningen. Eind 2023 gaf de Algemene Vergadering haar akkoord om die insteek te verruimen naar ‘de goede besteding van de middelen’ : **een beeld geven van de impact die met de verworven/beschikbare middelen kon gerealiseerd worden.**

De rapportering van bestedingen en impact verloopt in 2 stappen en op 2 niveaus :

- een beknopt overzicht, automatisch, aan alle schenkers, toegankelijk, visueel en onder de vorm van een **impactbestedingsratio**;
- bijkomende informatie, op eenvoudig verzoek, gedocumenteerd, bijvoorbeeld in het jaarlijks activiteitenverslag.

Goed bestuur

Dag in dag uit werken duizenden bestuurders, medewerkers en leden, in talloze verenigingen en stichtingen voor het maatschappelijk belang. Hun kracht schuilt in hun aanwezigheid op een veelheid van terreinen van het maatschappelijk leven, op de diversiteit van hun opdracht en aanpak en de specificiteit van hun werking en inzet. Daar komt ook ‘bestuur’ bij kijken, meer bepaald ‘**goed bestuur**’, een beetje een containerconcept, dat slaat op actoren, processen, competenties en resultaten, waarvan de kwaliteit tenslotte vertaald wordt in ‘**maatschappelijke impact**’.

Fondsenwerving (naast het werven van subsidies of andere inkomsten) voor het maatschappelijk belang moet toelaten over de middelen te beschikken die nodig zijn om maatschappelijk meerwaarde te realiseren. Vandaar dat voor RE-EF goed bestuur, naast ethiek en transparantie, een essentieel **bijkomend kwaliteitscriterium** geworden is, dat zijn plaats moest krijgen in de Code en het Intern Reglement. Ook deze verruiming werd eind 2023 goedgekeurd door de Algemene Vergadering en tijdens de twee volgende jaren progressief geïmplementeerd.

Deugdelijk bestuur in een organisatie berust op vier uitgangspunten :

1. De doelstellingen van de organisatie en de activiteiten die eruit voortvloeien zijn duidelijk omschreven in de statuten en gericht op maatschappelijke meerwaarde. Strategie en werking worden niet enkel bepaald door de statuten, maar ook door de missie en visie.
2. De organisatie legt op transparante en aangepaste wijze rekenschap af aan de belanghebbenden over de manier waarop zij haar doelstellingen nastreeft en bereikt of niet bereikt.
3. Het Bestuur is evenwichtig en gediversifieerd samengesteld en werkt collegiaal. De leden worden benoemd door de Algemene vergadering van de vereniging, hetzij gecoöpteerd door het Bestuur van een stichting, op basis van engagement, competenties en profiel.
4. De bestuurders zijn integer en toegewijd en werken voor het maatschappelijk belang van de organisatie.

De leden verbinden zich er overigens toe een aantal aandachtspunten te respecteren in verband met :

1. De bestuursorganen (bestuur en directie)
2. Aanwending van middelen, impact en transparantie
3. Risicobeheer en interne controle
4. Evaluatie en verbetering van de doelmatigheid
5. Verloning

Bijlagen

A. DE VOORNAAMSTE VERWEZENLIJKINGEN VAN ETHISCHE FONDSWerving (VEF/RE-EF) VZW (1996-2026) :

- Verbod in de Code op resultaatgebonden facturatie of verloning door dienstverleners, sinds 1996
- Herziening vzw-wetgeving van 1921 in 2002 : hoger aantal leden dan aantal bestuurders (Senaatscommissie Justitie : 1 lid meer).
- Kosten van fondsenwerving maximum 30% van brutoresultaat van fondsenwerving (Contactgroep Giften 2002 - omzendbrief 2006)
- Fiscaal attest bij doorstorten van giften aan niet-erkende instellingen, mits bepaalde voorwaarden (Contactgroep Giften 2002 - omzendbrief 2006)
- Successierechten in Brussels Gewest (2002) : 12,5% in plaats van 25% voor goede doelen erkend voor aflevering van fiscale attesten
- Successierechten in Brussels Gewest (2019) : 7% in plaats van 12,5% voor goede doelen erkend voor aflevering van fiscale attesten
- Handvest Directe Dialoog (vanaf 2005) : voor duurzaamheid en kwaliteit van de werving van nieuwe schenkers
- Promotie van legaten voor het goede doel in Gids voor Giften en Legaten (sedert 2007) en via het Belgisch Notariaat
- Modaliteiten en implementatie van SDD-mandaten in de plaats van permanente opdrachten : begeleiding van de overgang voor de sector, op vraag van Febelfin (2011)
- Personeel, een secretariaat en faciliteiten bij BOTA 75 (sedert 2014)
- Erkenning voor fiscale attesten bij MB (in plaats van bij KB) voor bepaalde instellingen, vooral culturele (2014)
- Wat is de houding van de schenkers tegenover ethische aspecten van fondsenwerving ? Kwalitatief onderzoek en checklist van kernconcepten i.v.m. aanvaardbaarheid van fondsenwervende praktijken (prof. De Bock en Faseur, 2016)
- De belastingvermindering tijdelijk opgetrokken naar 60% voor giften in 2020
- Verruiming van het werkveld van RE-EF van ethiek en transparantie naar goed bestuur (2023)
- Oproep van RE-EF (eind 2021) die leidt tot frontvorming in de ImpactCoalitie en daarin een drijvende kracht :
 - Verplichte opvraging van het NN bij de fiscale attesten (eind 2023) : verduidelijkingen en begeleiding van de leden en de bredere sector
 - Verzet tegen verlaging van belastingvermindering voor giften naar 30% (2025)
 - Derisking : Richtsnoeren voor een risicogebaseerde analyse (met Febelfin, 2026)

B. PLATFORM INZAKE FONDSENWERVINGSETHIEK VOOR HUMANITAIRE EN SOCIALE ORGANISATIES - 1991 [oorspronkelijke tekst]

Een aantal humanitaire en sociale organisaties hebben het nodig geacht zich gezamenlijk te bezinnen over de fondswervingsmethodes die zij gebruiken om hun doelstellingen te verwezenlijken.

Hun gemeenschappelijke bekommernis is vierledig:

- aan het publiek ernstige waarborgen geven, zowel wat betreft de inhoud van de uitgestuurde boodschap als het beheer van de ingezamelde fondsen;
- een doorzichtig en stipt financieel beheer van de ingezamelde fondsen waarborgen;
- zich ervan verzekeren dat de dienstenleveranciers waarop zij beroep doen, geen oneigenlijk gebruik maken van de ingezamelde fondsen;
- een gedragslijn vastleggen ten overstaan van de overheid en tegenover de maatregelen die deze kan nemen in dit verband.

Bovendien willen deze verenigingen zich openstellen voor alle organisaties welke aan fondsenwerving doen. Zij nodigen dan ook alle verenigingen, welke fondsenwervingstechnieken toepassen, uit om onderstaande richtlijnen te eerbiedigen, teneinde het ethisch karakter van hun activiteiten te waarborgen.

Dit document handelt hoofdzakelijk over fondsenwerving via mailings. In de toekomst willen de verenigingen ook rond een reeks andere aspecten van fondsenwerving (zoals vb. goederenverkoop en sponsoring) verdere afspraken maken.

Elke organisatie die het huidig charter onderschrijft, verbindt er zich toe de hiernavolgende principes te eerbiedigen. Tevens geeft ze toelating de toepassing ervan te laten controleren door het hiervoor door het comité van het ethisch charter aangewezen orgaan.

Waarborgen omtrent inhoud en doelstellingen van de oproep

Ondergetekende organisaties richten zich tot potentiële schenkers via duidelijke en eerlijke informatie over de omstandigheden waarrond zij wil werken. Zij eerbiedigen in het bijzonder de waardigheid van de groepen of personen waarvoor hun fondsenwerving bestemd is. Zij onderschrijven de aanbevelingen van de Jury voor Eerlijke Reklamepraktijken (JEP) met betrekking tot de inhoud van de reclameboodschappen.

Daarenboven moeten deze boodschappen, ongeacht het communicatiekanaal waarlangs zij verspreid worden (geschreven pers, radio televisie, publiciteitsaffiche, enz..) de bewustmaking en opvoeding beogen van het publiek waarop zij gericht zijn.

De ondertekenende verenigingen waken erover dat haar schenkers op de hoogte gehouden worden, met alle middelen waarover zij beschikken, van het verloop van de actie waartoe zij bijgedragen hebben.

Zij weerhouden zich er met name commerciële initiatieven te dekken welke in strijd zijn met het sociaal doel van de organisatie.

Doorzichtig en strikt financieel beheer

De organisaties herinneren eraan dat een aantal institutionele waarborgen bestaan teneinde de ernst en gegrontheid van hun werk aan te tonen :

- het statuut van de vereniging zonder winstoogmerk (VZW) voorziet regels betreffende het democratische functioneren via een Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur, waarvan de samenstelling in het Staatsblad moet verschijnen. De statuten van de VZW dienen een duidelijke omschrijving van haar maatschappelijk doel te omvatten;
- de sociale en humanitaire organisaties, welke gemachtigd zijn een attest voor fiscale vrijstelling af te leveren voor ontvangen giften, dienen te beantwoorden aan een aantal criteria van het Ministerie van Financiën betreffende de aard en het beheer van de verworven fondsen.

Daarenboven publiceren de ondertekenende organisaties jaarlijks balans en resultatenrekeningen, opgesteld volgens de genormaliseerd boekhoudkundig plan en nagegaan en goedgekeurd door een bedrijfsrevisor, zelfs

als zij daartoe niet allen wettelijk verplicht zijn, teneinde de doorzichtigheid van hun financieel beheer te waarborgen.

Deze boekhoudkundige documenten zijn toegankelijk doordat ze jaarlijks worden neergelegd bij de Griffie van de Rechtbank, door publikatie in het tijdschrift van de organisatie of door verspreiding onder de schenkers, door hen uit te nodigen op een informatievergadering of op om het even welke andere wijze.

Eerlijke relaties met dienstverleners

A. Beheer van het schenkersbestand :

- de opbouw, de uitbouw en het beheer van een schenkersbestand is onderworpen aan strikte regels van vertrouwelijkheid : de toegang ertoe is volledig beperkt tot het daartoe gemachtigde personeel;
- de aankoop van adressen bij gespecialiseerde firma's of de uitwisseling ervan onder organisaties, kan niets anders inhouden dan de verzending van informatieboodschappen of brieven voor fondsenwerving;
- het schenkersbestand blijft in alle gevallen de eigendom van de organisatie in wiens naam het is opgebouwd.
- Dit bestand zal in geen enkel geval, zelfs niet gedeeltelijk worden meegedeeld aan derden, indien het vermoeden bestaat dat deze het zullen gebruiken tegen de regels van dit handvest. De ondertekenende organisaties waarborgen de toegankelijkheid tot hun bestand voor nominale gegevens van hun schenkers.

B. Kontrakten met dienstverleners

- De ondertekenende organisaties weerhouden zich van relaties met dienstverleners of leveranciers die gebruikt kunnen worden om een commerciële activiteit te dekken of die het niet-winstgevend beheer van de vereniging kunnen in het gedrang brengen;
- zij zien erop toe dat de bestelling van dienst gepaard gaat met het opstellen van een gedegen kontrakt.

Ondertekend door : Amnesty International Belgique Francophone, Vereniging voor Kankerbestrijding, Greenpeace-Belgium, Oxfam-België.

c. LIJST VAN VERENIGINGEN EN STICHTINGEN DIE VANDAAG RE-EF-LID OF FELLOW ZIJN OF HET OOI T WAREN

1. 11.11.11. - KOEPEL VAN INTERNAT. SOLIDARITEIT	19. AMNESTY INTERNATIONAL VLAANDEREN
2. ABP (ASSOCIATION BELGE DES PARALYSÉS)	20. AMONSOLI
3. ACDA (ACTION ET COOPERATION POUR DEVELOP. DANS ANDES)	21. ANADE
4. ACTEC	22. ANAH (ASSOC. NATIONALE D'AIDE AUX PERSONNES HANDICAPEES)
5. ACTION BELGIQUE POUR UN SOURIRE D'ENFANT	23. APIDES
6. ACTION VIVRE ENSEMBLE	24. ARC-EN-CIEL
7. ADG (AIDE AU DÉVELOPPEMENT GEMBLOUX)	25. ARCHE DE L'ALLIANCE DE NAMUR
8. ADOPTIE SRI LANKA	26. ARTSEN ZONDER GRENZEN/MEDECINS SANS FRONTIERES
9. ADRA (ADVENTIST DEVELOPMENT AND RELIEF AGENCY)	27. ARTSEN ZONDER VAKANTIE/MEDECINS SANS VACANCES
10. AFRICA 2000	28. ASMAE
11. AIC SOLIDARITÉ	29. ASSOCIATION BELGE CONTRE LES MALADIES NEUROMUSCULAIRES
12. ALS-LIGA	30. ASSOCIATION BELGE DE L'ORDRE DE MALTE
13. ALZHEIMER BELGIQUE	31. ASSOCIATION DES EXPLOITS SPORTIFS
14. ALZHEIMER LIGA VLAANDEREN	32. ASSOCIATION DES MAISONS D'ACCEUIL (AIDE AUX SANS-ABRI)
15. AMADE (ASSOCIATION NATIONALE BELGE DES AMIS DE L'ENFANCE)	33. ATD QUART MONDE BELGIQUE /ATD VIERDE WERELD BELGIE
16. AMICALE LIEGEOISE DES HANDICAPES	34. AUTISM EUROPE
17. AMIGO NEGRO JOSE	
18. AMNESTY INTERNATIONAL BELGIQUE FRANCOPHONE	

35. AUTODEVELOPPEMENT AFRIQUE (ADA)
36. AUTRE TERRE (TERRE TIERS-MONDE)
37. AVOCATS SANS FRONTIÈRES
38. BEDNET
39. BELGISCHE CARDIOLOGISCHE LIGA/LIGUE
CARDIOLOGIQUE BELGE
40. BELGISCHE RAIFFEISENSTICHTING (BRS)
41. BEWEGING VAN MENSEN MET LAAG INKOMEN EN
KINDEREN
42. BIG (BREAST INTERNATIONAL GROUP)
43. BLAUWE KRUIS BRUGGE
44. BNVR/RNOB
45. BOND ZONDER NAAM
46. BROEDERLIJK DELEN
47. CANCER-AMITIÉ
48. CARE BELGIUM
49. CARITAS INTERNATIONAL
50. CATAPA
51. ÇAVARIA
52. CAW ANTWERPEN
53. CENA
54. CETRI
55. CHILD FOCUS
56. CNCD-11.11.11
57. CODEART
58. COMITE DE SOUTIEN DE CLAIRVAL
59. COMPAGNONS DÉPANNEURS
60. CONGODORPEN
61. CONSEIL INTERDIOCESAIN DES LAÏCS (CIL)
62. CONTINUING CARE
63. CONVIVIUM (CONVIVIAL)
64. CORPORATE FUNDING PROGRAM
(ONDERNEMERS VOOR ONDERNEMERS)
65. CREDAL
66. CRID
67. CUNINA
68. DAMIAANACTIE/ACTION DAMIEN
69. DEFI BELGIQUE-AFRIQUE ASBL (DBA)
70. DE ARK IN BELGIE/L'ARCHE EN BELGIQUE
71. DE BEL
72. DE GOUDEN DRUPPEL
73. DE HOGE KOUTER
74. DE LOVIE
75. DEBRA
76. DEN ACHTKANTER
77. DIABETESLIGA VLAANDEREN
78. DIENSTENCENTRUM TER DREVE
79. DIERENARTSEN ZONDER
GRENZEN/VETERINAIRES SANS FRONTIERES
80. DJAPO
81. DOKTERS VAN DE WERELD/MEDECINS DU
MONDE
82. DOMINIEK SAVIO INSTITUUT
83. DOMUS
84. ECOLES DE BROUSSE AU SENEGAL (EBS)
85. EIGHT
86. EMERAUDE
87. EMMANUEL
88. EMPOWERING TM (ETM/KDW)
89. ENFANTS DE LA PAIX
90. ENFANTS DU MONDE
91. ENTRAIDE & FRATERNITÉ
92. ENTRE-DEUX (EX-MOUVEMENT DU NID)
93. EQLA (ŒUVRE NATIONALE DES AVEUGLES)
94. EQUIPES D'ENTRAIDE
95. ESPACE SOCIAL TELE-SERVICE
96. EU CAN AID (EX-AETM)
97. EVA (EX-PROVEG)
98. FAIRFIN (NETWERK VLAANDEREN)
99. FCSS (FÉDÉRATION DES CENTRES DE SERVICE
SOCIAL)
100. FEDERATIE/FEDERATION FROIDURE
101. FEDERATION DES RESTOS DU COEUR DE
BELGIQUE
102. FIAN BELGIUM
103. FOMULAC
104. FONDATION CARDIOLOGIQUE PRINCESSE
LILIANE
105. FONDATION CARE (CHIREC)
106. FONDATION JEAN DEGIVE
107. FONDATION MICHEL CREMER
108. FONDATION MIMI
109. FONDATION SAINT LUC
110. FONDS POUR LA CHIRURGIE CARDIAQUE
111. FOPERDA
112. FORUM VOOR VREDESACTIE
113. FOS (FONDS VOOR
ONTWIKKELINGSSAMENWERKING)
114. FOYERS REINE FABIOLA
115. FRACARITA
116. GREENPEACE BELGIUM
117. GRIP
118. HERITA/ERFGOED VLAANDEREN
119. HANDICAP INTERNATIONAL/HUMANITY &
INCLUSION
120. HÔPITAL SANS FRONTIÈRES/ZIEKENHUIS
ZONDER GRENZEN
121. HUBEJE (ONTWIKKELINGSH. BELG. JEZUÏTEN
AAN DERDE WERELD)
122. HUMUNDI (SOS FAIM)
123. INTER-ENVIRONNEMENT BRUXELLES
124. ITHAKA
125. JOIN FOR WATER
126. KARAMA SOLIDARITY
127. KETEN VAN HOOP BELGIE/CHAINE DE L'ESPOIR
BELGIQUE
128. KIYO (EX-VIC)
129. KMDA
130. L'ESPÉRANCE
131. LA LIGUE DES DROITS HUMAINS
132. LA LIGUE DES FAMILLES
133. LA LUMIERE
134. LA VAGUE
135. LE MONDE SELON LES FEMMES

136. LE PONT DES ARTS
137. LE SILEX
138. LE TABUCHET
139. LES AMIS D'ACCOMPAGNER
140. LES AMIS DE L'HUDERF (HÔPITAL REINE FABIOLA)
141. LES COCCINELLES
142. LES OEUVRES DU SOIR
143. LES SCOUTS
144. LES TERRITOIRES DE LA MEMOIRE
145. LIDWINA STICHTING VOOR MS
146. JUSTSEE (LIGHT FOR THE WORLD/CBM)
147. LIGUE ALZHEIMER
148. LIGUE BELGE SCLEROSE EN PLAQUES COMMUNAUTE FRANCAISE
149. LIGUE NATIONALE POUR HANDICAPÉS (EX-PRO INFIRMIS)
150. LOUVAIN COOPERATION
151. LUCIA
152. MAKE-A-WISH VLAANDEREN
153. MALEM-AUDER
154. MAURICETTE
155. MEKONG PLUS
156. MEMISA
157. MS LIGA VLAANDEREN
158. MUCOVERENIGING/ASS. MUCOVISCIDOSE
159. NATIONALE BELG. MS LIGA/LIGUE NAT. BELGE SCLÉROSE EN PLAQUES
160. NATUURPUNT
161. NEW SAMUSOCIAL
162. NINO FELIZ
163. NOTRE ABRI - POUR LES TOUT PETITS
164. NUTRITION TIERS MONDE
165. OPERATIONS DE SOLIDARITE 48.81.00
166. ORANJE
167. OSCARE
168. OSEJTM (OEUV. SOCIALES & EDUCAT. JESUITES TIERS MONDE)
169. OSJ STEUNFONDS
170. OXFAM-MAGASINS DU MONDE
171. OXFAM-SOLIDARITEIT/OXFAM-SOLIDARITE
172. PALLIATIEF NETWERK LEUVEN
173. PAX CHRISTI VLAANDEREN
174. PHILANTROS
175. PLAN INTERNATIONAL BELGIË
176. PLEEGZORG VLAANDEREN
177. PRO RENOVASSISTANCE
178. PROMA
179. QUINOA
180. RCN JUSTICE & DÉMOCRATIE
181. RESTO DU COEUR DE LIEGE
182. RIKOLTO BELGIË (VREDESEILANDEN-COOPIBO)
183. RNOB-NATAGORA
184. RODE KRUIS VLAANDEREN
185. ROTARY CLUBS FOR DEVELOPMENT
186. ROZEMARIJN
187. SENSOA
188. SHC (SENSORIAL HANDICAP COOPERATION)
189. SOLIDAGRO (BEVRIJDE WERELD)
190. SOLIDARITÉ LOGEMENT
191. SOLIDARITE PROTESTANTE
192. SOLIDARITÉ ST-ANDRÉ
193. SOLSOC
194. SOS-KINDERDORPEN BELGIË/SOS VILLAGES D'ENFANTS BELGIQUE
195. SOS-KINDERDORPEN/SOS VILLAGES D'ENFANTS
196. SPECIAL OLYMPICS BELGIUM
197. SPULLENHULP/LES PETITS RIENS
198. STEUNFONDS DERDE WERELD
199. STICHTING BRANDWONDEN/FONDATION DES BRÛLÉS
200. STICHTING EDITH DEVRIENDT
201. STICHTING HUBI EN VINCIANE
202. STICHTING SOLIDARITEIT
203. STICHTING ST-JAN/FONDATION SAINT-JEAN
204. STICHTING TEGEN KANKER/FONDATION CONTRE LE CANCER
205. STRAATVERPLEGERS/INFIRMIERS DE RUE
206. T'EILANDJE/L'ILOT
207. TEARFUND
208. TER LOKE
209. THE BELGIAN KID'S FUND
210. TREMPOLINE
211. TRIAS (ACT)
212. TROMEFO/FOMETRO
213. UNICEF BELGIE/BELGIQUE
214. UNITED FUND FOR BELGIUM
215. VHC (VERENIGING VOOR HEPATITIS C PATIENTEN)
216. VIA DON BOSCO (DMOS-COMIDE)
217. VIVA SALUD (G3W)
218. VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
219. VLAAMSE ALZEIMER LIGA
220. VLAAMSE REUMALIGA
221. VLAAMSE VERENIGING AUTISME
222. VLAAMSE VOLKSBEWEGING
223. VLUCHTELINGENWERK VLAANDEREN
224. VOEDSELBANKEN/BANQUES ALIMENTAIRES
225. WAPA INTERNATIONAL
226. WEFORST
227. WELZIJNSZORG
228. WILLIAM LENNOX
229. WSM (WERELDSOLIDARITEIT/SOLIDARITE MONDIALE)
230. WWF BELGIUM
231. ZORGCENTRUM MARIA TER ENGELEN

Ethische Fondsenwerving vzw | Récolte de fonds Ethique asbl

Kruidtuinstraat 75 1210 Brussel | rue Botanique 75 1210 Bruxelles

KBO | BCE : 0458.510.783 - RPR : Brussel | RPM : Bruxelles

BE35 5230 8034 1337

info@re-ef.be - www.re-ef.be